

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI VE EKONOMİSİ
BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMINA YÖNELİK
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

Hasan DEMİREL

DENİZLİ 2020

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI VE EKONOMİSİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMINA YÖNELİK
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

Hasan DEMİREL

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Gökhan TUZCU

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı - Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Hasan DEMİREL tarafından hazırlanan “İlkokullarda Yetiştirme Programına Yönelik Öğretmen Görüşleri” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Gökhan TUZCU

Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
..... /...../ 2020 tarih vesayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Tezsiz yüksek lisans yapma sürecinde özveri ile uğraşan ve yaşama yaklaşımlarıyla bizlere örnek olan, bilgisini ve deneyimlerini her zaman cömertçe bizlerle paylaşan değerli hocalarım Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN, Prof. Dr. Kazım ÇELİK, Dr. Ömür Kaya KALKAN'a,

Bizleri "Eğitim Ekonomisi" alanıyla tanıştıran, araştırmanın her aşamasında değerli görüş ve eleştirileriyle yönlendiren, rehberliğini, zamanını ve bilgisini esirgemeyen değerli hocam-danışmanım Dr. Gökhan TUZCU'ya,

Yüksek lisans eğitimi boyunca bilgilerinden yararlandığım, derslerime giren bütün hocalarıma,

Yüksek lisans eğitimi boyunca maddi ve manevi her türlü desteği veren okul müdürüm Mutlu ERDOĞAN'a,

Kendisine ayırmam gereken zamanı, yüksek lisans için kullanmama karşın desteğini esirgemeyen sevgili oğlum Oğuzhan'a

Tüm kalbimle teşekkür ederim.

Hasan DEMİREL

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, proje yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; proje içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, bu projenin herhangi bir bölümünü bu üniversitede ya da başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Hasan DEMİREL

ÖZET

İlkokullarda Yetiştirme Programına Yönelik Öğretmen Görüşleri

DEMİREL, Hasan

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi

Eğitim Bilimleri ABD

Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

Proje Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Gökhan TUZCU

Haziran 2020, 52 Sayfa

Bu araştırmada, ilkokul öğretmenlerinin İlkokullardaki Yetiştirme Programına (İYEP) ilişkin görüşleri ortaya konulmuştur. Araştırma “tarama modeli” ile yapılmıştır. 2019-2020 öğretim yılında farklı ilkokullarda çalışan 44 öğretmene ulaşılmıştır. Alanyazın taranarak ve uzman görüşü alınarak geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Denizli'nin Merkezefendi ilçesindeki farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki mahallelerde bulunan okullarda yapılmıştır. Öğretmenlerin İYEP'e ilişkin görüşlerinde, en çok katılım “gerekli/yararlı” şeklindedir. Bir kısmı “yetersiz/yararsız” ve çok az kısmı da “yeterli” şeklindedir. İYEP'in öğrenci, öğretmen, yönetici ve velilerin motivasyonunu nasıl etkilediğine ilişkin görüşlerde en fazla katılım “öğrenci ve/veya velilerin motivasyonunu arttırdı” şeklindedir ve bunu “olumlu etkilemedi” ve “herkes için iyi” şeklindeki görüşler izlemektedir. İYEP'in öğrencilerin başarıları üzerindeki etkisine yönelik görüşlerin tamamına yakını “başarıyı arttırdı” şeklindedir, çok azı “etkisi olmadı” şeklindedir. İYEP'te kazanımlara ayrılan sürelerle ilişkin öğretmen görüşleri, en çok “yeterli” şeklindedir ve bunu “yeterli değil” diye görüş bildirenler izlemektedir ve en az katılımcı “konu ve koşullara göre değişiyor” şeklindedir. İYEP çalışmalarında ödenen ücretlere ilişkin görüşlerin tamamına yakını “DYK ile aynı olmalı” ve “yetersiz” şeklindedir, çok azı “yeterli” şeklindedir. Öğretmenlerin İYEP çalışmalarında yaşadığı sorunlara ilişkin görüşlerde en çok “öğretmen, kaynak ve materyal, süre eksikliği” şeklindedir. Bunu sırasıyla “ilgisizlik, devamsızlık” ve “ücret dengesizliği” temalarının izlediği görülmüştür. İYEP çalışmalarına ilişkin önerilere bakıldığında, en fazla önerinin “Farklı etkinlik ve çalışmalarla zenginleştirilmesi”, “Ücretlerin ve özlük haklarının iyileştirilmesi” ve “Süre, kaynak, materyal, öğretmen eksikliklerinin giderilmesi” şeklinde sıralanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: İYEP, İlkokullarda Yetiştirme Programı, İlkokul.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU.....	iii
TEŞEKKÜR	iv
ETİK BEYANNAMESİ	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem	2
1.1.1. Problem Cümlesi ve Alt Problemler	2
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Sayıtlar.....	3
1.5. Sınırlılıklar.....	4
1.6. Tanımlar.....	4
İKİNCİ BÖLÜM: ALAN YAZIN TARAMASI	5
2.1. Destekleme ve Yetiştirme	5
2.2. İlkokullarda Yetiştirme Programı	5
2.3. İYEP Kazanımlarının Modüllere Göre Sayısal Dağılımı	6
2.4. İYEP Kazanımlarının Modüllere ve Derslere Göre Dağılımı	7
2.5. İlgili Çalışmalar	9
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM	11
3.1. Araştırmanın Modeli	11
3.2. Çalışma Grubu	11
3.3. Veri Toplama Aracı	12
3.4. Verilerin Çözümlemesi.....	12
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM	14
4.1. Katılımcılara Ait Betimsel Bulgular	14
4.2. Alt Problemlere İlişkin Bulgular	15
4.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	16

4.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	18
4.2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	22
4.2.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	24
4.2.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	26
4.2.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular	29
4.2.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	31
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA VE ÖNERİLER	35
5.1. Tartışma ve Sonuç	35
5.2. Öneriler	37
KAYNAKÇA	38
EKLER	40
ÖZGEÇMİŞ.....	43

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1. İYEP Kazanımlarının Modüllere Göre Dağılımı	6
Tablo 2.2. İYEP Kazanımlarının Modüllere ve Derslere Göre Dağılımı	7
Tablo 3.1. Katılımcı Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri Dağılımı	12
Tablo 4.1. Katılımcı Öğretmenlerin Kişisel Özelliklere Göre Dağılımı	14
Tablo 4.2. İlkokul Yetiştirme Programına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Analizi	16
Tablo 4.3. İlkokul Yetiştirme Programının Öğrenci, Öğretmen, Yöneticiler ve Velilerin Motivasyonuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Analizi	19
Tablo 4.4. İlkokul Yetiştirme Programının Öğrencilerin Başarıları Üzerinde Etkisine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Analizi	22
Tablo 4.5. Öğretmenlerin İlkokul Yetiştirme Programındaki Kazanımlara Ayrılan Sürelere İlişkin Görüşlerinin Analizi	24
Tablo 4.6. İlkokul Yetiştirme Programını Uygulamasında Ödenen Ücretler Hakkında Öğretmenlerin Görüşlerinin Analizi	27
Tablo 4.7. Öğretmenlerin İlkokul Yetiştirme Programının Uygulanmasında Yaşadığı Sorunlara İlişkin Görüşlerinin Analizi	29
Tablo 4.8. İlkokul Yetiştirme Programı Uygulamasına İlişkin Öğretmenlerin Önerileri ...	32

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Eğitim ile ilgili pek çok tanım olmakla birlikte kısa ve yalın olarak, kişinin davranışlarında istemli ve planlı değişiklikler oluşturma süreci (Ertürk, 1997) şeklinde tanımlanmaktadır. Mustafa Kemal'e göre ise "en önemli, en esaslı nokta eğitim meselesidir. Çünkü eğitim, bir milleti, ya hür, bağımsız, şanlı yüce bir toplum halinde yaşatır ya da esarete ve sefalete terk eder" (Aytaç, 1984, s.10).

İYEP, Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2018-2019 öğretim yılında uygulamaya geçirdiği "İlkokullarda Yetiştirme Programı"dır. Programın hedef kitlesi ilkokulların 3. ve 4. sınıflarında eğitim gören, özel eğitim tanısı olmayan, Türkçe ve matematik derslerinden, belirlenen temel kazanımları edinemeyen öğrencilerdir. Yabancı uyruklu öğrenciler, sığınmacılar, mülteciler, göçer ve yarı göçer aile çocukları, mevsimlik tarım işçisi çocukları gibi tüm dezavantajlı öğrenciler, bu programın hedef kitlesi içinde yer almaktadır. İYEP'in dolaylı hedef kitlesi ise sınıf öğretmenleri, rehberlik öğretmenleri, okul yöneticileri ile velilerdir. Program "Türkçe ve Matematik" dersleri olmak üzere iki alanda düzenlenmiştir. İYEP'e bir öğrenci yalnızca Türkçe, yalnızca matematik ya da her ikisine birden katılabilir. Programa katılan tüm öğrencilere psiko-sosyal destek sağlanır. Türkçe dersinde 16 kazanım, matematik dersinde 29 kazanım bulunmaktadır. Kazanım süreleri ise Türkçede 90 saat, matematikte 70 saat olmak üzere toplam 160 saattir.

İYEP'e katılacak öğrenciler, sınıf öğretmenleri tarafından Ekim ayının 3. haftasında Öğrenci Belirleme Anketi (ÖBA) uygulanarak belirlenmektedir. ÖBA'nın uygulanması ve değerlendirilmesinde öğretmen yönergeleri formu kullanılır. ÖBA'ya öğrencilerin verdiği yanıtlar, öğrencinin kendi sınıf öğretmeni tarafından e-Okul Yönetim Bilgi Sistemi İYEP İşlemleri Modülüne işlenir. Daha sonra MEB tarafından e-Okul sistemi üzerinde, İYEP'e alınacak öğrencilerin duyurusunu yapar.

Okullarda düzenlenen bu program, öğrenciler açısından ücretsiz olup önem taşıdığı kadar derslere giren öğretmenler açısından da ücret olarak bir karşılığının olması nedeniyle önem taşımaktadır. Kursların öğretmenlere maddi olarak katkılar sağladığı bazı çalışmalarda ifade edilmiştir (İdin ve Tozlu, 2012; Kartal, 2008).

1.1. Problem Durumu

Eğitim-öğretimde hedeflere ulaşabilmesi için, demokratik anlayış ile birlikte eğitim yöneticilerinin ve öğretmenlerin görevin gerektirdiği nitelik ve koşullara uygun olması, velilerin bilinçli ve destekleyici tavır ve davranışlar içinde bulunması, süreç içinde teknolojinin etkin ve verimli kullanılması, işğörenlerin motivasyon, iş doyumunu ve örgütsel bağlılıklarının yüksek düzeyde olması ile öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda desteklenmesi büyük önem taşımaktadır.

2023 Eğitim Vizyonu'nun 23 Ekim 2018'de açıklanması ve çözüm bekleyen birçok kronik sorunlara değinilmesiyle bütün eğitim camiası başta olmak üzere bütün iç ve dış paydaşlarda da heyecanla karşılanmıştır (Uyan, 2018 ve Abdullah, 2018). 2023 Eğitim Vizyonu belgesi, ülke genelinde uzun dönemli politikalara duyulan gereksinim olarak değerlendirilmektedir (Ertürk, 2019, s.4). Bu belge, içerik olarak daha kapsamlı olduğu ve eğitim ile ilgili birçok konuda yenilikler vadettiği görülmektedir. Belgenin yayımından sonra, ilkokullardaki öğrencilerin kazanımlarda eksiklikleri olanların diğer akranlarının düzeyine çıkarılması amacıyla ayrıca eğitime alınması ve desteklemesi eğitime erişim ve fırsat eşitliği bağlamında oldukça önemlidir.

1.1.1. Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Bu sorundan yola çıkarak, bu çalışmada “İlkokul Yetiştirme Programı'na (İYEP) İlişkin Öğretmen Görüşleri Nedir?” sorusu araştırmanın problemini oluşturmuştur.

Bu çerçevede aşağıdaki alt problemler ele alınmıştır.

1. İlkokul Yetiştirme Programını nasıl değerlendiriyorsunuz?
2. İlkokul Yetiştirme Programı, öğrenci, öğretmen, yöneticiler ve velilerin motivasyonunda nasıl bir etki yarattı?
3. İlkokul Yetiştirme Programının öğrencilerin başarıları üzerinde etkisi nasıl oldu?
4. İlkokul Yetiştirme Programındaki kazanımlara ayrılan süreler yeterli mi?
5. İlkokul Yetiştirme Programını uygulamasında ödenen ücretler hakkında düşünceleriniz nelerdir?
6. İlkokul Yetiştirme Programının uygulanmasında yaşadığınız sorunlar nelerdir?
7. İlkokul Yetiştirme Programı uygulamasına ilişkin önerileriniz nelerdir?

1.2. Araştırmanın Amacı

İlkokullarda yeterli akademik başarıyı gösteremeyen öğrencilerin yetiştirilmesi, desteklenmesi ve akranlarıyla fırsat ve imkan eşitliği verilmesi amacıyla İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) uygulanmaktadır. Bu kapsamda bu araştırmanın amacı; Denizli ili Merkezefendi ilçesinde İlkokullarda görev yapan öğretmenlerin ilkokul yetiştirme programına ilişkin görüşlerinin tespit edilmesi ve İYEP uygulamasına ilişkin tartışmaları bilimsel düzlemde incelenmesidir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Eğitim sistemimizde sürekli değişiklikler yapılmaktadır. İYEP uygulaması da ilk kez 2018-2019 öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır. Bu çalışmada “İYEP” uygulamasına yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşleri, programın amacına ulaşım ulaşmadığı, nelerin eksik olduğu tespit edilmeye çalışılacaktır. Bu bilgilerin ortaya çıkmasının yanı sıra okullarda İYEP uygularken izlenebilecek yollar, okulda eğitim-öğretim ortamının iyileştirilmesi ve buna bağlı olarak başarının artırılması ve iyileştirilmesine yönelik görüş ve öneriler sunacak, katkılar sağlayacaktır. Çalışma bu bakımdan önemlidir. Ayrıca literatür incelendiğinde konu yeni olması nedeniyle İYEP uygulamasıyla ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Dolayısıyla Denizli ve Merkezefendi ilçesinde de bu konuyla ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Bu araştırmada ilkokul öğretmenlerinin İYEP uygulamasına ilişkin görüşleri, belirlenen kazanımların takvim içerisinde ulaşıp/ulaşılamayacağı, uygulama sürecinde yaşanan sorunlar, programa yönelik önerileri ortaya çıkarma amaçlanmıştır. Ortaya çıkan bulgular ışığında gerekli öneriler verilmeye çalışılmıştır.

1.4. Sayıtlar

- Araştırmaya katılan öğretmenler, kendilerine sorulan sorulara doğru ve samimi biçimde yanıt vermişlerdir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin İYEP ile ilgili bilgileri yeterli düzeydedir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- 2019-2020 öğretim yılında Denizli ili Merkezefendi ilçesi ile sınırlıdır, diğer il ve ilçeleri kapsamamaktadır.
- İlkokulda görev yapan öğretmenlerin görüşleriyle sınırlıdır, diğer okul türlerini kapsamamaktadır.
- Kamu ilkokulları ile sınırlıdır, özel sektöre ait ilkokulları kapsamamaktadır.

1.6. Tanımlar

Öğretmen: Öğretmenlik ise bir meslek olarak, devletin eğitim ve öğretim ile ilgili görevlerini üzerine alan özel bir uzmanlık mesleği olarak tanımlanmaktadır (Saracaloğlu, 2009). Çalışmada “İlkokullarda yetiştirme programında görevlendirilen sınıf öğretmenini” ifade etmektedir.

İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP): İlkokul 3 ve 4. sınıflarda eğitim gören, önceki eğitim-öğretim yıllarında çeşitli nedenlerle Türkçe ve Matematik dersi öğretim programlarında yer alan kazanımları yeterli düzeyde edinemeyen öğrencilerin bu kazanımlara ulaşmalarını sağlamak amacıyla geliştirilen bir programdır (İYEP, 2018, s.2).

İl ve İlçe Komisyonu: İlkokullarda düzenlenecek yetiştirme programının yürütülmesi, izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla il ve ilçede oluşturulan komisyondur (İYEP Yönergesi, md. 4-d).

Okul Komisyonu: İlkokullarda düzenlenecek yetiştirme programının planlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla okulda oluşturulan komisyondur (İYEP Yönergesi, md. 4-e).

Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA): İlkokullarda yetiştirme programına alınacak öğrencilerin belirlenmesi amacıyla kullanılan araçtır (İYEP Yönergesi, md. 4-ğ).

Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA): İlkokullarda yetiştirme programındaki öğrencilerin kazanımlara erişme düzeyini belirlemek amacıyla kullanılan aracı (İYEP Yönergesi, md. 4-h).

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde alan yazın taraması sonucu günümüze kadar yapılan araştırmalarda yer alan; “Destekleme ve Yetiştirme, İlkokullarda Yetiştirme Programı, İYEP Kazanımlarının Modüllere Göre Sayısal Dağılımı, İYEP Kazanımlarının Modüllere ve Derslere Göre Dağılımı ve İlgili Çalışmalar” başlıkları altında ortaya konulmuş ve bu alanda yapılmış çalışmalardan bazılarına yer verilmiştir.

2.1. Destekleme ve Yetiştirme

Örgün olarak eğitim öğretim hizmetlerinin verildiği yerler genel itibariyle okullardır. Davis ve Sorrel (1995) öğrencinin istenilen kazanımları elde edemediği durumlarda takviye eğitim alması gerektiğini belirtmektedir. Okul dışından alınan takviye eğitimlerin büyük maliyetli olması ve ailelere fazla ekonomik yük getirmektedir. Bu durum ayrıca eğitimde fırsat eşitsizliğine sebep olmaktadır. Bu durumda okullardaki “destekleme ve yetiştirme kursları”nın ücretsiz olması fırsat eşitliği ve eğitime erişim anlamında büyük önem arz etmektedir (Nartgün ve Dilekçi, 2016, s.540).

2.2. İlkokullarda Yetiştirme Programı

“3 ve 4. sınıflara devam eden, önceki eğitim öğretim yılları içinde çeşitli nedenlerle Türkçe ve matematik dersi öğretim programlarında yer alan ve İYEP kapsamında belirlenen kazanımları yeterli düzeyde edinemeyen öğrencilerin bu kazanımlara ulaşmalarını sağlamak amacıyla geliştirilen bir program” (İYEP, 2018, s.2) olarak tanımlanmaktadır. İlk defa 2018-2019 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulan 3 ve 4. Sınıfları kapsayan program 2019-2020 eğitim öğretim yılında da devam etmekte ve sadece 3. Sınıf öğrencilerini kapsamaktadır.

İYEP’in genel amaçları şunlardır (İYEP, 2018, s.2):

- Öğrencilerin Türkçe ve matematik derslerindeki kazanımlara ulaşmalarını sağlayacak etkinlikler ve öğrenme yaşantıları planlamak.
- Öğrencilerin psiko-sosyal açıdan desteklenmesini sağlamak, sonraki eğitim kademelerinde ortaya çıkması olası uyum sorunlarını önlemek.

– Akademik başarısızlıktan kaynaklanan devamsızlıkların önüne geçmek ve öğrencilerin beklenen öğrenme düzeyine ulaşmasına yardımcı olmak.

– Sorun çözebilen, iletişime ve öğrenmeye açık, özgüven ve sorumluluk sahibi sağlıklı ve mutlu kişilerin yetişmesine olanak sağlamaktır.

İYEP “Türkçe, matematik, psiko-sosyal destek” olmak üzere üç alanda düzenlenmiştir. Psiko-sosyal destekten, programa katılan tüm öğrenciler yararlanırken, Türkçe ve matematik derslerinden biri ya da her ikisinden yararlanabilir.

İYEP’in ilkeleri şunlardır (İYEP Yönergesi, md.6):

- Öğrenciler eksikliklerine göre programa dahil edilir.
- İYEP’e öğrenciler kendi okullarda katılırlar.
- Öğrencilerin ayrışma duygusu yaşamaması için önlemler alınır.
- İYEP kapsamında öğrencilere psiko-sosyal destek verilir.
- İYEP’e öğrencilerin devamları sağlanır.
- Programa katılan öğrencilerden hiçbir şekilde ücret alınmaz.

2.3. İYEP Kazanımlarının Modüllere Göre Sayısal Dağılımı

Kazanımlar uygulanmakta olan Türkçe ve matematik dersi öğretim programlarından alınmış olup yürürlükte olan öğretim programlarının veya örgün öğretim sisteminin alternatifi olarak görülmemiştir. Programda yer alan kazanımlar sayısal olarak Tablo 2.1’de görülmektedir.

Tablo 2.1. İYEP Kazanımlarının Modüllere Göre Dağılımı

Alan	Öğrenme/Alt Öğrenme Alanı	1. Modül Kazanım Sayısı	2. Modül Kazanım Sayısı	3. Modül Kazanım Sayısı	4. Modül Kazanım Sayısı
Türkçe	Dinleme/İzleme	2	1	-	3
	Konuşma	1	-	-	1
	Okuma	-	4	2	6
	Yazma	-	5	1	6
Matematik	Doğal Sayılar	4	3	-	7
	Toplama ve Çıkarma	6	4	-	10
	Çarpma ve Bölme	-	-	5	5
Programda Yer Alan Toplam Kazanım Sayısı		13	17	8	38

Tablo 2.1. incelendiğinde, Türkçe dersinde dört modül ve dört öğrenme alanı, Matematik dersinde dört modül ve üç öğrenme alanının olduğu görülmektedir. Türkçe

dersinde toplam 39 kazanım planlanmıştır. Matematik dersinde ise 44 kazanım planlanmıştır. ÖBA ile belirlenen öğrencilere tablo 2.3.1’de belirtilen modüllerde ve öğrenme alanlarındaki konu başlıklarına göre eğitim olanağı verilerek eğitimde fırsat ve olanak eşitliği sağlanmaya çaba gösterilmektedir.

2.4. İYEP Kazanımlarının Modüllere ve Derslere Göre Dağılımı

İYEP programında yer alan kazanımların ilgili ders programlarının amacına uygun şekilde ilgili programlardan belirli öncelik/sonralık sırası gözetilerek belirlenmiştir. Bu kapsamda İYEP programında yer alan dersler ve kazanımlar aşağıda Tablo 2.2’de verilmiştir.

Tablo 2.2. İYEP Kazanımlarının Modüllere ve Derslere Göre Dağılımı

Dersler	1. Modül	2. Modül	3. Modül
Türkçe	T.M1.1. Sözlü yönergeleri uygular	T.M2.1. Seslere karşılık gelen harfleri ayırt eder.	T.M3.1.Görsesellerden hareketle bilmediği kelimeleri ve kelimelerin anlamlarını tahmin eder.
	T.M1.2. Dinlediklerine/ izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.	T.M2.2. Harfi tanıır ve seslendirir.	T.M3.2. Okuduğu metinle ilgili soruları cevaplandırır.
	T.M1.3. Çerçevesi belirli bir konu hakkında konuşur.	T.M2.3. Harfleri tekniğine uygun yazar.	TM3.3. Kısa metinleri yazar.
		T.M2.4. Hece ve kelimeleri okur.	
		T.M2.5. Hece ve kelimeler yazar.	
		T.M2.6. Rakamları tekniğine uygun yazar.	
		T.M2.7. Basit ve kısa cümleleri okur.	
		T.M2.8. Anlamli ve kurallı cümleler yazar.	
		T.M2.9. Kısa metinleri okur.	
		T.M2.10. Yazma çalışmaları yapar.	

(Devamı arkadadır)

Tablo 2.2. Tablo 2.2. İYEP Kazanımlarının Modüllere ve Derslere Göre Dağılımı (Devamı)

Dersler	1. Modül	2. Modül	3. Modül
Matematik	M.M1.1 Nesne sayısı 20 ye kadar (20 dâhil) olan bir topluluktaki nesnelere sayısını belirler ve bu sayıyı rakamla yazar.	M.M2.1. Nesne sayısı 100'e kadar (100 dâhil) olan bir topluluktaki nesnelere sayısını belirlerse bu sayıyı rakamla yazar.	M.M3.1. Çarpma işleminin tekrarlı toplama anlamına geldiğini açıklar
	M.M1.2 100'e kadar (100 dahil) ileriye doğru birer, beşer ve onar ritmik sayar.	M.M2.2. 100'den küçük doğal sayıların basamaklarını modeller üzerinde adlandırılır, basamaklardaki rakamların basamak değerlerini belirtir.	M.M3.2. Doğal sayılarla çarpma işlemi yapar.
	M.M1.3 20'ye kadar (20 dahil) ikişer ileriye, birer ve ikişer geriye sayar.	M.M2.3. 100 içinde ikişer, beşer ve onar; 30 içinde üçer; 40 içinde dörder ileriye ve geriye doğru sayar.	M.M3.3. Doğal sayılarla çarpma işlemi gerektiren problemler çözer.
	M.M1.4. Miktarı 10 ile 20 (10 ve 20 dâhil) arasında olan bir grup nesneyi, onluk ve birliklerine ayırarak gösterir. Bu nesnelere karşılık gelen sayıyı rakamlarla yazar ve okur.	M.M2.4. Toplamları 100'e kadar (100 dâhil) olan doğal sayılarla eldesiz ve eldeli toplama işlemi yapar	M.M3.4. Bölme işleminde grupta ve paylaşma anlamlarını kullanır.
	M.M1.5. Toplama işleminin anlamını kavrar.	M.M2.5. Doğal sayılarla toplama işlemi gerektiren problemleri çözer.	M.M3.5. Bölme işlemini yapar, bölme işleminin işaretini (/) kullanır.
	M.M1.6. Toplanılan 20'ye kadar (20 dâhil) olan doğal sayılarla toplama işlemi yapar.	M.M2.6. 100 e kadar olan doğal sayılarla onluk bozmayı gerektiren ve gerektirmeyen çıkarma işlemi yapar.	
	M.M1.7. Doğal sayılarla toplama işlemi gerektiren problemleri çözer	M.M2.7. Doğal sayılarla toplama ve çıkarma işlemi gerektiren problemleri çözer.	
	M.M1.8. Çıkarma işleminin anlamını kavrar.		
	M.M1.9 20'ye kadar (20 dâhil) olan doğal sayılarla çıkarma işlemi yapar.		
	M.M1.10. Doğal sayılarla çıkarma işlemi gerektiren problemleri çözer.		

Tablo 2.2. incelendiğinde Türkçe dersi, birinci modülde 3 kazanım, ikinci modülde 10 kazanım ve üçüncü modülde üç kazanım planlanmıştır. Kazanımlar belli sıraya dizilmiş ve öncelik sonralık sırası gözetilmesi istenmiştir. Matematik dersi için birinci

modülde 10 kazanım, ikinci modülde yedi ve üçüncü modülde beş kazanım planlanmış belli bir sıra ve öncelik sonralık dizisi kurgulanmıştır. Akranlarına göre geri kalan kazanım eksikliği olan öğrencilerin yetiştirilmesi amacıyla titiz bir planlama yapılmıştır.

2.5. İlgili Çalışmalar

Konu henüz yeni olduğu için alanyazına bakıldığında İYEP ile ilgili çok az sayıda çalışmaya rastlanmıştır.

Kırnık, Susam ve Özbek (2019) “İYEP Uygulamalarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri” adlı bir çalışma yapmışlardır. Çalışmanın sonuçlarına göre, öğretmenler programı Türkçe kazanımları bağlamında yetersiz görmekte, ancak matematik kazanımları bağlamında yeterli görmektedirler. İYEP, ders süresi itibarıyla yeterli, eğitim yeri ve ortamı sınıf olduğu için uygundur, öğrencilerin derse katılım düzeyleri ise yetersizdir. İYEP, Türkçe ve matematik ders kazanımlarına olumlu etki sağlamaktadır, duyuşsal (kaygı, algı vb) yönden öğrencilerin desteklenmesine ilişkin mesleki deneyime dayanan etkinlikler planlamaktadırlar.

Yıldız ve Kılıç (2019) “İYEP Kurs Sürecinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” adlı bir çalışma yapmışlardır. Bu çalışmada, planlamanın zamanında ve iyi yapılması; öğrenci seçiminin daha etkili yapılabilmesi için stratejiler geliştirilmesi; kursun ilgili olduğu yöneticiler, öğretmenler, veliler ve öğrencilerin yeterince bilgilendirilmesi; kaynak kitapların her bir modül için ve daha iyi bir şekilde düzenlenmesi; kursların hafta sonu yapılması ve uzun bir sürece yayılması; farklı sınıf düzeylerindeki ve modüldeki öğrencilerin farklı sınıflarda olması; kurs sürecinde rehberlik servislerinin daha etkin hale getirilmesi ve psiko-sosyal destek boyutuna önem verilmesi ve kursları veren öğretmenlerin özlük haklarının eksiksiz verilmesi, şeklinde bulgulara ulaşmışlardır.

İYEP alanında yapılan çalışmaların az olduğu, buna karşın destekleme ve yetiştirme kursu alanında çok olduğu görülmüştür. Alanyazında ulaşılan kaynaklardan bazılarında aşağıda yer verilmiştir.

Uğurlu ve Aylar (2017) “Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Yönelik Öğretmen Öz Algı Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması” adlı araştırmalarında, ölçeğin destekleme ve yetiştirme kurslarına yön verebileceği, bölgeler, branşlar ve yıllar bazında da kurslar konusunda karşılaştırma, mevcut durumu ortaya koyma ve program geliştirme çalışmaları yapılabileceği vurgulanmaktadır.

Nartgün ve Dilekçi (2016) “Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri” adlı çalışmada, öğrenci ve öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarıyla ilgili olumlu görüşe sahip oldukları ve bu kursların öğrenci motivasyonunu, ders performansını büyük ölçüde artırdığını düşündükleri, derse katılımı arttırdığı, konu tekrarı sağladığı, ders notlarında artış sağladığı, öğrencilere özgüven sağladığı, daha çok soru çözüme olanağı verdiği, derse katılımı arttırdığı görüşünde oldukları görülmüştür.

Ünsal ve Korkmaz (2016) “Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının İşlevlerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi” adlı bir çalışma yapmışlardır. Kursta anlatım ve soru-yanıt yöntemlerinin sıkça kullanıldığı, öğretmenler açısından kursların ekonomik ve özlük hakları bakımından katkı sağladığı, kursların öğrencilerin ders ve sınav başarılarını arttırdığı, soru çözüme becerilerini geliştirdiğini belirtilmektedir. Ayrıca kursların öğretmenlerde yorgunluğa ve performans düşüklüğüne neden olduğu, sınıf içinde disiplin sorunlarına yol açtığı ve dersane ve etüt merkezlerine olan talebi azalttığı belirtilmektedir.

Göksu ve Gülcü (2016) “Ortaokul ve Liselerde Uygulanan Destekleme Kurslarıyla İlgili Öğretmen Görüşleri” adlı bir çalışma yapmışlardır. Öğretmenlerin kurslarda ders vermelerinin en önemli nedeni, ek ders ücreti almaktır. Kurslarda yaşanan en önemli sorun ise materyal eksikliğidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde, “araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve çözümlenmesine kullanılan istatistiksel işlemler” incelenmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada Merkezefendi ilçesindeki resmi ilkokullarında görev yapan öğretmenlerin İlkokul Yetiştirme Programına (İYEP) ilişkin görüşleri “yarı yapılandırılmış görüşme” formu aracılığıyla belirlenmeye çalışılmıştır. Bu yönüyle betimsel tasarlanmış nitel bir çalışmadır. Nitel araştırmalarda çok yaygın kullanılan metodlardan biri görüşmedir. Nitel araştırma tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme, belirli düzeyde standartlık ve esneklik sağladığı için eğitim bilimi araştırmalarında uygun bir tekniktir (Ekiz, 2003) ve yapılandırılmamış ya da yarı yapılandırılmış görüşme formları (Yıldırım ve Şimşek 2013, s.39) ile yapılabilmektedir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni, 2019-2020 öğretim yılında Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki ilkokullarda görev yapan yaklaşık 1.300 dolayında öğretmendir. Örneklem “maksimum çeşitlilik” örnekleme ile “rastgele örnekleme” yöntemiyle seçilmiştir. Mahalle, öğrenci ve veli profili birbirinden farklı ilkokulların öğretmenleriyle görüşmeler yapılmıştır. Sosyo-ekonomik yapısı birbirinden farklı ilkokullarda çalışan öğretmenlerden seçilen 44 öğretmene ulaşılarak veriler toplanmıştır. Katılımcı öğretmenlere ilişkin özellikler Tablo 3.1.’de görülmektedir.

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Özellikleri

		<i>n</i>
Okulun bulunduğu yerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre	Yüksek	8
	Orta	27
	Alt	9
Cinsiyet	Kadın	14
	Erkek	30
Yaş	31-40	26
	41-50	8
	51-60	10

3.3. Veri Toplama Aracı

İYEP ile ilgili “yarı yapılandırılmış görüşme formu” hazırlanmıştır. Bu bağlamda öncelikle alanyazın taranmış ve 12 taslak soru hazırlanmıştır. Ardından Dr. Gökhan TUZCU’nun görüş ve önerileri yönünde soru sayısı 7’ye düşürülmüş ve sorularda düzenlemeler yapılmıştır. Ardından 2 öğretmene deneme amaçlı uygulanmış ve geçerlilik, güvenilirlik ve kullanılabilirliği test edilmiştir.

Veri toplama süreci, doğrudan doğruya araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Okullara gidilmiş ve öğretmenlerle görüşülmüştür. Öğretmenlerle görüşme formundaki sorular yöneltilerek yanıtlar görüşme formuna yazılmıştır. Görüşmenin bitince ortaya çıkan görüşme tutanak haline getirilerek katılımcıya imzalatılmıştır. Görüşme yapılan öğretmenlerin kişilik haklarına, özeline saygıdan ve araştırma etiğine bağlılıktan dolayı, görüşülen öğretmenlerin adları paylaşılmamıştır. Araştırmada katılımcı öğretmenlerin adı, soyadı ve okulları paylaşılmamıştır. Katılımcı öğretmenler görüşmecisi kodu olarak (1, 2, 3.....) şeklinde kodlanarak verilmiştir.

3.4. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada verilerin analizi nitel betimsel yöntem ile yapılmıştır. Araştırma nitel bir araştırma olmasından dolayı elde edilen veriler Strauss ve Corbin (1990) çalışmasında belirttiği gibi dört aşamalı olarak çözümlenmiştir. Bu aşamalar şunlardır:

1. Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma
2. Tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi
3. Bulguların tanımlanması

4. Bulguların yorumlanması.

Yukarıdaki aşamalar sıralı olarak izlenmiş ve özellikle bulguların tanımlanması ve yorumlanması süreci yoğun ve titizlikle kullanılmıştır. Bulguların tanımlanması aşamasında, görüşmecilerden toplanan veriler düzenlenerek tanımlanmıştır. Bulguların yorumlanması aşamasında, tanımlanan verilerden elde edilen bulgular açıklanmış, ilişkilendirilmiş, anlamlandırılmış ve yorumlanmıştır. Yorumlamalarda zaman zaman doğrudan doğruya alıntılarla neden-sonuç ilişkileri kurulmuştur. Görüşme tekniğiyle elde edilen veriler temalandırılarak ve kodlanarak sayısallaştırılmış frekans şeklinde tablolarla ifade edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde, elde edilen verilerin çözümlenmesine ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Araştırmanın katılımcıları ve alt problemlerine ilişkin bulgulara ve yorumlara aşağıda verilmiştir.

4.1. Katılımcılara Ait Kişisel Bulgular

Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçesinde kamuya ait ilkokullarda görev yapan 44 öğretmenin özellikleri Tablo 4.1’de görülmektedir.

Tablo 4.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Özelliklere Göre Dağılımı

Görüşmeci Kodu	Okulun bulunduğu yerin sosyo-ekonomik durumu	Cinsiyet	Yaş
1	Alt	Erkek	41-50
2	Orta	Erkek	41-50
3	Alt	Kadın	31-40
4	Orta	Erkek	41-50
5	Yüksek	Erkek	51-60
6	Yüksek	Kadın	31-40
7	Orta	Erkek	51-60
8	Yüksek	Erkek	51-60
9	Orta	Erkek	51-60
10	Orta	Erkek	51-60
11	Alt	Kadın	31-40
12	Orta	Erkek	31-40
13	Alt	Erkek	31-40
14	Orta	Erkek	31-40
15	Alt	Kadın	31-40
16	Alt	Erkek	41-50
17	Orta	Erkek	31-40
18	Orta	Kadın	31-40
19	Orta	Kadın	41-50
20	Yüksek	Erkek	51-60
21	Orta	Erkek	31-40

(Devamı arkada)

Tablo 4.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Özelliklere Göre Dağılımı (Devamı)

Görüşmeci Kodu	Okulun bulunduğu yerin sosyo-ekonomik durumu	Cinsiyet	Yaş
22	Orta	Erkek	31-40
23	Orta	Erkek	31-40
24	Alt	Erkek	31-40
25	Orta	Erkek	31-40
26	Yüksek	Erkek	31-40
27	Yüksek	Erkek	31-40
28	Orta	Kadın	31-40
29	Orta	Kadın	41-50
30	Orta	Kadın	31-40
31	Orta	Erkek	41-50
32	Yüksek	Erkek	31-40
33	Yüksek	Kadın	51-60
34	Orta	Erkek	51-60
35	Alt	Kadın	31-40
36	Alt	Erkek	31-40
37	Orta	Erkek	51-60
38	Orta	Erkek	51-60
39	Orta	Kadın	31-40
40	Orta	Kadın	31-40
41	Orta	Erkek	31-40
42	Orta	Kadın	31-40
43	Orta	Erkek	41-50
44	Orta	Erkek	31-40

Tablo 4.1’de görüldüğü şekilde araştırmaya katılan öğretmenler 1, 2, 3, …, 44 şeklinde 1’den 44’e kadar kodlanmıştır. Öğretmenlerin görev yaptığı okullarının bulunduğu yerin sosyo-ekonomik düzeyi şöyledir: Alt grupta n=9, Orta grupta n=27 ve Yüksek grupta n=8. Öğretmenlerden 14’ü kadın ve 30’u erkektir. 31-40 yaş grubunda 26, 41-50 yaş grubunda 8 ve 51-60 yaş grubunda 10 öğretmen katılmıştır. Araştırmanın maksimum çeşitliliği sağlaması için çaba gösterilmiştir.

4.2. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

“1. İlkokul Yetiştirme Programını nasıl değerlendiriyorsunuz?”, “2. İlkokul Yetiştirme Programı, öğrenci, öğretmen, yöneticiler ve velilerin motivasyonunda nasıl bir etki yarattı?”, “3. İlkokul Yetiştirme Programının öğrencilerin başarıları üzerinde etkisi

nasıl oldu?”, “4. İlkokul Yetiştirme Programındaki kazanımlara ayrılan süreler yeterli mi?”, “5. İlkokul Yetiştirme Programını uygulamasında ödenen ücretler hakkında düşünceleriniz nelerdir?”, “6. İlkokul Yetiştirme Programının uygulanmasında yaşadığınız sorunlar nelerdir?”, “7. İlkokul Yetiştirme Programı uygulamasına ilişkin önerileriniz nelerdir?” olmak üzere 7 alt probleme ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “İlkokul Yetiştirme Programını nasıl değerlendiriyorsunuz?” biçimindedir. Bu alt probleme yanıt verebilmek amacıyla toplanan veriler çözümlenerek öğretmenlerin İYEP’e ilişkin görüşleri; “gerekli/yararlı”, “yeterli” ve “yetersiz/yararsız” olmak üzere analiz edilerek aşağıda Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2. İlkokul Yetiştirme Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kod	n	Görüşmeci Kodları
Gerekli/Yararlı	27	4, 6, 8, 10, 13, 14, 15, 16, 19, 22, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 41, 42, 44
Yeterli	5	2, 3, 5, 9, 43
Yetersiz/Yararsız	12	1, 7, 11, 12, 17, 18, 20, 21, 23, 27, 39, 40

Tablo 4.2’ye bakıldığında, ilkokullarda çalışan öğretmenlerin İYEP’e ilişkin görüşlerine bakıldığında en fazla katılım temanın n=25 öğretmen ile “Gerekli/faydalı” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu görülürken n=13 öğretmenin “yetersiz/yararsız” ve n=5 “Yeterli” olarak görüş bildirdiği görülmüştür. İYEP’e ilişkin öğretmen görüşlerinin genellikle olumlu olduğu gerekli, faydalı ve yeterli olduğu yönünde görüş bildirildiği söylenebilir.

İYEP’e ilişkin “gerekli/yararlı” şeklinde görüş belirten 4, 6, 8, 10, 13, 14, 15, 16, 19, 22, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 41, 42, 44 görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir.

Çok yararlı buluyorum (Görüşmeci: 4).

Yararlı buluyorum (Görüşmeci: 6).

Yararlı olacağına inanıyorum (Görüşmeci: 8).

Olumlu yararlı buluyorum (Görüşmeci: 10).

Yerinde ve faydalı bence (Görüşmeci: 13).

Faydalı olduğunu düşünüyorum (Görüşmeci: 15).

- Gerekli görüyorum. (Görüşmeci: 16).*
- Gerekli bireysel gelişimler için önemli (Görüşmeci: 19).*
- Önemli ve faydalı buluyorum (Görüşmeci: 25).*
- Gayet olumlu buluyorum. (Görüşmeci: 26).*
- Önemli ve gerekli olduğunu düşünüyorum. (Görüşmeci: 28).*
- Gerekli ve daha kapsamlı olabilir. (Görüşmeci: 29).*
- Olumlu ve yararlı (Görüşmeci: 31).*
- Gayet güzel düşünülmüş bir faydalı proje. (Görüşmeci: 32).*
- Olumlu buluyorum. Fayda sağlıyor (Görüşmeci: 33).*
- Güzel ve faydalı bir program (Görüşmeci: 34).*
- Yararlı ve faydalı (Görüşmeci: 37).*
- Gerekli ve olumlu olduğunu düşünüyorum. (Görüşmeci: 38)*

Bir öğretmen, eğitime erişim ve fırsat olanakları bakımından İYEP'in yararını şöyle açıklamıştır: *“İlkokul yetiştirme programının, okullar arasındaki imkan farklarını ve öğrenciler arasındaki öğrenme farklarını azalttığına inanıyorum.” (Görüşmeci: 14).*

İYEP programlarına, sınıf rehber öğretmenlerinin de dahil edilmesi gerektiğini düşünen katılımcı şöyle demiştir (Görüşmeci:22):

Faydalı olacağını düşünüyorum. Sürecin iyi planlanması, öğrencilerin tespit ve katılımların sağlanması bu süreçte aile okul ve öğrencinin iyi motive olması gerçekten başarısını arttırabileceğini düşünüyorum. Ama şuan tam bir etkili olarak işlediğini düşünmüyorum. Sürece etkinliklere sınıf rehber öğretmenlerin de bizzat katılmaları faydalı olur.

Özellikle göç ile gelen öğrenciler için İYEP'in yararlı ve başarılı olduğunu ileri süren görüşmeci ise şöyle demiştir (Görüşmeci: 30):

Özellikle göç ile gelen öğrencilerin eksiklerinin giderilmesinde, programa katıldığı halde gelişim gösteremeyen öğrencilerin özel eğitime yönlendirilmesinde faydalı ve başarılı buluyorum.

Bir başka görüşmeci ise eksiklikleri olmasına rağmen projeyi başarılı bulmakta ve şöyle demektedir (Görüşmeci: 35): *Eksiklikleri olsa da başarılı ve faydalı olduğunu düşünüyorum.*

Akranlarına göre geri kalmış öğrencilerin yetiştirilmesi için son derece önemli ve gerekli gören görüşmecilerin görüşleri şöyledir:

Sınıf seviyesinden geri kalmış öğrenciler için başarılı bir program. Mihver derslerde özellikle Türkçe ve Matematik alanındaki eksikliği öğrenci sayısının da sınırlı sayıda olması nedeniyle öğrencilerimize çok rahat kavratılabilir (Görüşmeci: 36).

Sınıf içerisinde seviye altında kalmış öğrenciler için faydalı. Öğrenciler bireysel çalışmalardan verim alıyor. Arkadaşları ile ilişkileri güçleniyor. (Görüşmeci: 41).

1.sınıfta okuma-yazma öğrenmeyen öğrenciler için verimli ve gerekli bir program (Görüşmeci: 42).

Planlı bir çalışmanın uygulanması ile daha da faydalı olacağı kanaatindeyim. (Görüşmeci: 44).

İYEP'e ilişkin "Yeterli" şeklinde görüş belirten 2, 3, 5, 9, 43 görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir:

Akranları ile öğrenmede farklılık gösteren öğrencilere yeterli tekrar ve söz hakkı vermesi bakımından çok faydalı buluyorum. (Görüşmeci: 2).

Program öğrencilerin sınıf seviyesine yetişmesi için çok güzel ve yeterli (Görüşmeci: 5).

Yerinde ve önemli buluyorum. Paydaşların görüşlerine önem verilmeli (Görüşmeci: 9).

Yeterli. (Görüşmeci: 43).

Programla ilgili önemli bir kapsam ve uygulama eksikliğini ise görüşmeci şunları dile getirmektedir (Görüşmeci: 3):

Programın esas amacı, orta seviyedeki öğrencileri üst seviyelere yetiştirmektir. Ancak uygulamaya geçildiğinde daha alt seviyelerdeki öğrenciler programa alındı. Düşük seviyeli öğrenciler için verimli ve yeterli bir çalışma ancak orta seviyeli öğrenciler için basit kalıyor.

İYEP'e ilişkin "Yetersiz/faydasız" şeklinde görüş belirten 1, 7, 11, 12, 17, 18, 20, 21, 23, 27, 39, 40 görüşme kodlu katılımcılar yetersizlikle ilgili olarak süre, sınıf düzeyi, zamanlama, müfredat, formaliteler ve uygulamadan kaynaklanan yetersizliklerle ilgili olarak şunları söylemişlerdir:

Yetersiz (Görüşmeci: 1).

Bize göre biraz basit ve ders anlatımı süresi yetersiz (Görüşmeci: 7).

Program doğru ama eksiklikleri var. (Görüşmeci: 11).

Yetersiz. Her sınıf düzeyinde olabilir. (Görüşmeci: 12).

Zamanla ilgili sıkıntı var. Hafta sonu yapılamayan yerlerde başarısız. Hafta sonu daha verimli. (Görüşmeci: 17).

Yetersiz ve yarım kaldığını düşünüyorum. (Görüşmeci: 18).

Yetersiz. Bütün sınıf seviyelerinde olmalı (Görüşmeci: 20).

Yetersiz. Araştırma odaklı olmalı. (Görüşmeci: 21).

Müfredat için gereken süre çok az. (Görüşmeci: 23).

Faydalı olmadığını düşünüyorum. Çünkü sınıf öğretmeni sınıfta öğretemediği öğrenciye tekrardan öğretmesi çok zor. Zaten iyi bir sınıf öğretmeni sınıfında öğretir. Öğrenen çocukta ilköğretim seviyesinde zaten sınıfında öğrenir. Sanki DYK kurslarına paralel kurs olmuş gibi geliyor. (Görüşmeci: 24).

Yetersiz (Görüşmeci: 27).

Formalite işlemleri çok fazla. Herkes yeteri kadar yararlanamıyor. (Görüşmeci: 39).

Yetersiz, her sınıf seviyesinde olmalı (Görüşmeci: 40).

4.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi "İlkokul Yetiştirme Programı, öğrenci, öğretmen, yönetici ve velilerin motivasyonunda nasıl bir etki yarattı?" biçiminde belirlenmiştir. Buna yanıt verebilmek amacıyla toplanan veriler çözümlenerek öğrenci, öğretmen, okul

yöneticileri ve velilerin motivasyonunda yarattığı etkilere ilişkin görüşleri “Herkes için iyi”, “Öğrencilerin motivasyonunu arttırdı” ve “Etkilemedi” olmak üzere çözümlenerek Tablo 4.3’de verilmiştir.

Tablo 4.3. *İlkokul Yetiştirme Programının, Öğrenci, Öğretmen, Yönetici ve Velilerin Motivasyonunda Yarattığı Etkiye İlişkin Öğretmen Görüşleri*

Kod	n	Görüşmeci Kodları
Herkes için iyi	13	4, 5, 6, 9, 10, 16, 19, 26, 28, 32, 33, 37, 43
Öğrenci ve/veya velilerin motivasyonunu arttırdı	17	3, 8, 11, 14, 15, 17, 18, 21, 22, 25, 29, 31, 35, 36, 38, 41, 42
Olumlu etkilemedi	14	1, 2, 7, 12, 13, 20, 23, 24, 27, 30, 34, 39, 40, 44

İYEP’in yarattığı motivasyona ilişkin öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında, en fazla katılım olan temanın “öğrenci ve/veya velilerin motivasyonunu arttırdı” olduğunu ileri sürenler olduğu ve bunu “olumlu etkilemedi” ve “herkes için iyi” şeklinde görüş bildirenlerin izlediği görülmüştür.

Öğretmenlerin İYEP’in yarattığı motivasyona ilişkin görüşlere bakıldığında, “herkes için iyi” şeklinde görüş belirten 4, 5, 6, 9, 10, 16, 19, 26, 28, 32, 33, 37, 43 kodlu katılımcılardır. Bunlar “kazan-kazan stratejisi” gibi İYEP’in bütün paydaşlar için yararlı, herkes için iyi bir uygulama olduğunu belirterek şunları söylemişlerdir:

Tüm katılımcılar çok mutlu oldular. Faydalı olduğuna inanıyorlar. (Görüşmeci: 4).

Program sayesinde sınıf seviyesinin altında olan öğrencilerin yetiştirilmesi hedefleniyor. Bu sayede öğretmen ve öğrencinin motivasyonu artacaktır. (Görüşmeci: 5).

Herkes için iyi oldu (Görüşmeci: 6).

Herkes için olumlu. Geliştirmeli (Görüşmeci: 9).

Olumlu yönde etkiledi herkesi. (Görüşmeci: 10).

Katkı sağlamıştır. (Görüşmeci: 16).

Artı etkisi olmuştur. Herkes için yararlı bence (Görüşmeci: 19).

İyi bir etki yarattı. (Görüşmeci: 26).

Eksiklerin giderilmesi yönünde faydalı olduğunu düşünüyorum. (Görüşmeci: 28).

Etkisi yadsınamaz çok fazla etkiledi bence, ama zaman aralığı ve süresi uzatılmalıdır. (Görüşmeci: 32).

Olumlu etkiler (Görüşmeci: 33).

Olumlu (Görüşmeci: 37).

Olumlu bir etki yarattı. (Görüşmeci: 43).

Öğretmenlerin İYEP’in öğrenci, öğretmen, yöneticiler ve velilerin motivasyonuna ilişkin görüşlerine bakıldığında, “Öğrenci ve/veya velilerin motivasyonunu arttırdı”

şeklinde görüş belirten görüşmeciler, İYEP'in varlık amacına uygun olarak öğrencilerin ve velilerin motivasyonunu arttırdığını belirtmişlerdir. Ancak öğretmen ve yöneticiler için ise motivasyon anlamında beklentileri çok karşılamadığı ileri sürülmüştür. Bu durum aslında programın amacına ulaştığını da göstermektedir. Görüşmecilerden 3, 8, 11, 14, 15, 17, 18, 21, 22, 25, 29, 31, 35, 36, 38, 41, 42 görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir.

Öğrenci ve velilerin beklentilerini karşılayan verimli bir program ama öğretmen açısından motivasyonunu olumlu etkileyecek kadar etkili değil (Görüşmeci: 3).

Velilerce çocukları açısından güven verici öğretmenler açısından güvenilir pekiştirici seviyeye göre (Görüşmeci: 8).

Öğrenci, veli vb kişilerde olumlu etki bıraktığını düşünüyorum. Çünkü geriden gelen çocuk akademik olarak diğer arkadaşlarının seviyesine yaklaşmış oldu. (Görüşmeci: 11).

Okullar arasındaki imkan farklarını azalttığı için okul idaresine, öğrenciler arasındaki öğrenme farklarını azalttığı için öğretmen ve öğrencilerimize olumlu yönde bir etki yaptı. (Görüşmeci: 14).

Öğrenciler yetersiz oldukları konularda kendilerini geliştirmiş oldular. Bu şekilde ders motivasyonları arttı. (Görüşmeci: 15).

Geri kalan öğrencilerin biraz kıpırdanmaları herkesi biraz motive etti. (Görüşmeci: 17).

Veli ilgisi biraz arttı. Öğrenciler bu durumdan çok memnunlar. (Görüşmeci: 21).

İlk zamana göre daha fazla etki yarattığını düşünüyorum. Ailenin öğrencinin bu konuda süreç hakkında iyi bilgilendirilmesi etkiyi daha da arttırdı. (Görüşmeci: 22).

İyi veli ve iyi öğrenci için okula ilgi arttı (Görüşmeci: 25).

Veli ilgisini arttırdı ve etkili olacağını düşünüyorum. (Görüşmeci: 29).

Öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade ettiklerini düşünüyorum. Öğretmenlerin de daha sağduyulu ve çözüm odaklı yaklaşıtlarını düşünüyorum. (Görüşmeci: 31).

Öğrencilerin eksikliklerini tamamlaması için bir güç olarak ortaya çıktı. Motivasyonlarını arttırdı (Görüşmeci: 35).

Öğrenci ve Veli açısından pozitif bir durum. Çünkü öğrencimiz geçmişe dönük eksikliklerini tamamlıyor. Öğretmen açısından ise motivasyon konusunda tam anlamıyla başarılı olduğunu söyleyemem. (Görüşmeci: 36).

İYEP öğrenci motivasyonuna katkı yaptı. (Görüşmeci: 38).

Motivasyon arttı bence. Öğrencinin bir şeyleri yapabildiğini görmek bütün unsurların motivasyonunu yüksek tutar. (Görüşmeci: 41).

Öğrenciler, öğretmenler ve veliler istekli ve heyecanlılar. Zevkle kursa kalıp derslere katılırlar. (Görüşmeci: 42).

Programın öğretmeni motive etmeme nedenlerinden biri maddi açıdan cazip olmaması olduğu ileri sürülmüş ve "Öğrenciler ve veliler açısından daha az sayıda öğrenci grubu ile çalıştıkları için etkisi olumlu yönde idi. Öğretmen açısından ücreti az

olduğundan cazip değildi kurs açacak öğretmen bulmakta zorlanıldı” (Görüşmeci: 18) denilmiştir.

Öğretmenlerin İYEP’in öğrenci, öğretmen, yöneticiler ve velilerin motivasyonuna ilişkin görüşlerine bakıldığında, “olumlu etkilemedi” şeklinde görüş belirten 1, 2, 7, 12, 13, 20, 23, 24, 27, 30, 34, 39, 40, 44 görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir.

Görüşmecilerden bazıları şöyle demiştir:

Pek etki yaratmadı. (Görüşmeci: 1).

Çok iyi etkilemedi (Görüşmeci: 7).

Geride olan çocukların ilerleme kaydetmedi. (Görüşmeci: 13).

Öğretmen ve okul yönetimi açısından çok etkisi olmadı. (Görüşmeci: 20).

Yeterli olumlu etki yaratmadı (Görüşmeci: 27).

Veliler ve öğrenciler, olumsuz etiketlenecekleri düşüncesiyle olumsuz bakabiliyor. (Görüşmeci: 30).

Öğretmenler memnun ama bazı veliler çocuklarının İYEP’e katılmasını kabullenemedi (Görüşmeci: 34).

Çok etkilemedi. (Görüşmeci: 39).

Olumlu olduğunu düşünmüyorum (Görüşmeci: 40).

şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Katılımcılardan birinin ise hiç kimsenin umduğunu bulamadığını şöyle ifade etmektedir: “*Öğrenci; İYEP’ten yararlanamadı. Öğretmen; amacı kavranamadı ve ücretlendirme yanlışlığından dolayı destek görmedi. Yönetici; bakanlık İYEP komisyonu kararı ile ücretlendirme ve sınıf oluşumu yanlışlıkları nedeniyle destek görmedi. Veli İYEP’in farkında bile değil.*” (Görüşmeci: 2).

Yine “*Öğretmenler üzerinde motivasyonunu düşürdü” (Görüşmeci: 12) şeklinde görüş bildiren görüşmeci olduğu gibi olumsuz öğrenci ve veli tutumlarının olduğu da aşağıda ifade edilmiştir.*

Veliler pek olumlu yaklaşmıyor. Benim çocuğumun psikolojisini olumsuz etkiliyor diye. Öğretmen açısından da zaman kaybı olarak görülüyor. Öğrencinin ise eksiklerini tamamlama süreci olduğunun bilincinde olması gerekli. (Görüşmeci: 23).

Öğrenciler bu durumun farkında değiller. Öğretmenler de ise başarılı olmayan öğretmenlerin seviyesi ortaya çıkması okul dinamiği için birçok faktör ortaya çıkardı. Okul yöneticileri için ise okulda öğretmenler arasında denge kurmada zorluklar çıkardı. Veliler ise bu durumun farkında değiller. Başarısız öğrencilerin velileri çocuklarının başarısız olduklarının bile farkında değiller. (Görüşmeci: 24).

Öğrenci açısından; derslerin hemen ardından İYEP başladığı için biraz yorucu olmaktadır. Motivasyon düşüklüğü yaşanmaktadır. (Görüşmeci: 44).

4.2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “İlkokul Yetiştirme Programının öğrencilerin başarıları üzerinde etkisi nasıl oldu?” biçiminde belirlenmiştir. Buna yanıt verebilmek amacıyla toplanan veriler çözümlenmiştir. İYEP’in öğrencilerin başarıları üzerinde etkisine yönelik görüşleri “başarıyı arttırdı” ve “etkisi olmadı” olmak üzere çözümlenerek Tablo 4.4’de verilmiştir.

Tablo 4.4. İlkokul Yetiştirme Programının, Öğrencilerin Başarıları Üzerinde Etkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Kod	n	Görüşmeci Kodları
Başarıyı arttırdı	40	1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44
Etkisi olmadı	4	2, 7, 27, 40

İlkokul Yetiştirme Programının öğrencilerin başarıları üzerinde etkisine yönelik öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında, en fazla katılım “başarıyı arttırdı” şeklinde olmuştur. “Etkisi olmadı” şeklinde görüş bildirenler, oldukça az sayıdadır (n=4).

İlkokul Yetiştirme Programının öğrencilerin başarıları üzerinde etkisine yönelik görüşlerini görüşmecilerin büyük çoğunluğu “başarıyı arttırdı” şeklinde görüş belirtmişlerdir. 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44 görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir.

Başarıları arttı. (Görüşmeci: 1).

Öğrenci başarısını olumlu yönde etkiledi. (Görüşmeci: 3).

Geri kaldığı konuları pekiştirdiler. (Görüşmeci: 4).

Programa katılan öğrencilerin seviyelerinde gözle görülür bir iyileşme görüldü. (Görüşmeci: 5).

Hiç okuma bilmeyenler vardı, bunlar açısından özellikle çok iyi oldu (Görüşmeci: 6).

Olumlu olduğunu düşünüyorum (Görüşmeci: 8).

Başarıları olumlu yönde arttı. (Görüşmeci: 9).

Olumlu(Görüşmeci: 10).

Öğrencilerin başarıları tabii değişti. Kendilerine güven geldi. Derse katılım arttı. (Görüşmeci: 11).

Öğrencilerin tamamı üzerinde %100 başarı zor. Ancak sonuçlar iyi (Görüşmeci: 12).

Zayıf olan öğrenciler üzerinde büyük etkisi var (Görüşmeci: 13).

Öğrenciler arasındaki öğrenme farklarını azalttı. (Görüşmeci: 14).

Oldukça olumlu olduğumu düşünüyorum. Öğrenme gücümü olan öğrencilerin diğer öğrencilerle arasındaki farkın azaldığını düşünüyorum. (Görüşmeci: 15).

Bireysel olarak desteklenmesi gereken öğrenciler için özellikle etkili olmuştur. (Görüşmeci: 16).

Olumlu başarılar elde edildi (Görüşmeci: 18).

Katkı sağladığı kesin. (Görüşmeci: 19).

Akademik başarıyı arttırdı (Görüşmeci: 20).

Olumlu yönde olmuştur. Ama programdan beklenenin altında bir verim elde edilmiştir. (Görüşmeci: 23).

Çok iyi (Görüşmeci: 25).

Geride kalan öğrenciler için olumlu oldu. (Görüşmeci: 26).

İstenilen ilerleme kaydedilmiştir (Görüşmeci: 28).

Olumlu oldu. (Görüşmeci: 29).

Mental yetersizliği yoksa olumlu etkisi oluyor. (Görüşmeci: 30).

Başarılarını olumlu yönde arttırdıklarını düşünüyorum. (Görüşmeci: 31).

Etkili olduğunu düşünüyorum. (Görüşmeci: 32).

Başarıyı artırır(Görüşmeci: 33).

Başarılarında artış görüldü. (Görüşmeci: 34).

Başarılarını arttırdı(Görüşmeci: 35).

Öğrenci başarıları üzerinde etkili bir program olduğunu söyleyebilirim. (Görüşmeci: 36).

Seviyesi düşük öğrencilere fayda sağladı. (Görüşmeci: 37).

Başarılı oldular (Görüşmeci: 38).

Gerekli değer verildiğinde başarılı olmaktadır. (Görüşmeci: 39).

Bireysel eğitim her zaman faydalı olur. Az veya çok mutlaka öğrenci bir şeyler kazanır (Görüşmeci: 41).

Öğrenci ilkokul 4'ten mezun olmadan önce okuma-yazma öğreniyor 4 işlem eksiklerini tamamlıyor. (Görüşmeci: 42).

Başarılarını arttırdı. (Görüşmeci: 43).

Ders başarısı düşük olan öğrenciler için olumlu etkileri vardır. (Görüşmeci: 44).

Derse katılım arttı. Eksik konular tamamlanıyor. (Görüşmeci: 21).

İYEP'in hafta için derslerden sonra olmasının faydası şöyle ifade edilmiştir; Bizde hafta içi yapıldığı için çok az öğrenciye faydası oldu. Bazı öğrencilerin kendi seviyesindeki arkadaşları ile rekabeti özgüvenlerini arttırdı. Bu da derslerinde yapabilirim duygusunu yaşamalarını sağladı. (Görüşmeci: 17).

İYEP'in bütün öğrencilerde aynı başarı ve performansı sağlamadığı da aşağıdaki görüşmeciler tarafından ifade edilmiştir:

Tüm öğrencilerde aynı başarı sağlandığını söylemem, bunda öğrencinin ailenin fiziki ortamın etkisi oluyor. Başarısını arttıran öğrenciler olduğu gibi hiç etkilenmeyen öğrencilerde oluyor. (Görüşmeci: 22).

Başarıdan kastımız başarısız öğrenciyi nereden nereye getirdik istek belki başarıdan söz edilebilir. Ama bu öğrenciler hiç bir zaman sınıf seviyesinde olamayacaklar. Başarısız öğrenciler belli bir seviyeden sonra kendilerini başarısız olarak kabullenecekler ve sınıf arkadaşlarından kendilerini kötü hissedecekler.

Belki ilgi ve alaka olarak düşünürsek motive noktasında öğrencilerle daha çok ilgilendikleri için başarıları bir miktar artabilir. Ama hiç bir zaman gerçek manada başarılı olamayacaklar. (Görüşmeci: 24).

İlkokul Yetiştirme Programının öğrencilerin başarıları üzerinde etkisine yönelik “etkisi olmadı” şeklinde görüş belirten 2, 7, 27, 40 kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir:

İlk yıl yanlış da olsa uygulandı. İkinci yıl birleştirilmiş sınıf mantığıyla uygulanır kararı nedeniyle uygulanamadı bile. Kısacası bu sınıflarda etkisi olmadı. (Görüşmeci: 2).

Etkisi az oldu. (Görüşmeci: 7).

Hiç katkısı olmadı (Görüşmeci: 27).

Çok başarılı değil (Görüşmeci: 40).

Yukarıda da görüldüğü üzere “etkisi olmadı” şeklinde görüş bildirenler, beklentiler ve uygulamalar nedeniyle böyle bir yargıya varmış olabilirler.

4.2.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “İlkokul Yetiştirme Programındaki kazanımlara ayrılan süreler yeterli mi?” biçiminde belirlenmiştir. Buna yanıt verebilmek amacıyla toplanan veriler, “yeterli”, “konu ve koşullara göre değişiyor” ve “yeterli değil” şeklinde çözümlenmiştir. Tablo 4.2.4.1’de görülmektedir.

Tablo 4.5. Öğretmenlerin İlkokul Yetiştirme Programındaki Kazanımlara Ayrılan Sürelere İlişkin Görüşleri

<i>Kod</i>	<i>n</i>	<i>Görüşmeci Kodları</i>
Yeterli	24	3, 5, 6, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 21, 24, 26, 27, 30, 33, 34, 36, 37, 38, 42, 43, 44
Konu ve koşullara göre değişiyor	7	2, 4, 20, 22, 25, 28, 40
Yeterli değil	13	1, 7, 9, 10, 16, 17, 23, 29, 31, 32, 35, 39, 41

İlkokul Yetiştirme Programındaki kazanımlara ayrılan sürelere ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında, en fazla katılımın “yeterli” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu ve bunu “Yeterli değil” diye görüş bildirenlerin izlediği ve en az katılımcının “Konu ve koşullara göre değişiyor” şeklinde görüş bildirdiği görülmüştür. Burada görüşmecilerin yoğun olarak “yeterli” seçeneğinde toplanması programın yeterli görüldüğü şeklinde değerlendirilmesine neden olabilir.

İlkokul Yetiştirme Programındaki kazanımlara ayrılan sürelerle ilişkin öğretmen görüşleri “yeterli” şeklinde görüş belirten görüşmeciler konu, kazanım, süre ve program olarak yeterli gördükleri görülmüş ve 3, 5, 6, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 21, 24, 26, 27, 30, 33, 34, 36, 37, 38, 42, 43, 44 görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir:

Yeterli (Görüşmeci: 3).

Süre yeterli (Görüşmeci: 5).

Yeterli (Görüşmeci: 6).

Evet, yeterli (Görüşmeci: 8).

Bu programı uyguladım. Ben yeterli görüyorum. (Görüşmeci: 11).

Yeterli (Görüşmeci: 12).

Yeterli (Görüşmeci: 13).

Yeterli. (Görüşmeci: 14).

Evet. Yetiyor (Görüşmeci: 15).

Yeterli (Görüşmeci: 18).

Kazanımına göre yeterli olan da var yetersiz olan da. (Görüşmeci: 19).

Yeterli (Görüşmeci: 21).

Kazanımlar yeterli sürede ayrılmış. Biraz fazla olursa öğretmeni ve öğrenciyi sıkardı. Kazanımlar da oran tam olmuş. Daha fazla olması veya az olması öğrenci ve öğretmeni derse boğmuş olurdu. Yeterli olduğu inancım var. (Görüşmeci: 24).

Süreler yeterli. (Görüşmeci: 26).

Yeterli (Görüşmeci: 27).

Yeterli (Görüşmeci: 30).

Yeterli (Görüşmeci: 33).

Yeterli (Görüşmeci: 34).

Evet, yeterli. (Görüşmeci: 36).

Yeterli (Görüşmeci: 37).

Yeterli (Görüşmeci: 38).

Evet, seviyelerine uygun ve yeterli. (Görüşmeci: 42).

Bence yeterli. (Görüşmeci: 43).

Evet. Yeterli (Görüşmeci: 44).

İlkokul Yetiştirme Programındaki kazanımlara ayrılan sürelerle ilişkin öğretmen görüşleri “Konu ve şartlara göre değişiyor” şeklinde görüş belirten 2, 4, 20, 22, 25, 28, 40 görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir.

Görüşmecilerin bazıları aşağıda da görüldüğü gibi konu, içerik ve duruma göre değişiklik gösterdiğini şöyle ifade etmişlerdir:

Duruma göre değişiyor. Öğrenci seviye ve hızlarının farklılığı, 6 öğrenciden az grup açılmaması süre sıkıntısı yarattı. (Görüşmeci: 2).

Biraz daha uzun olabilir. (Görüşmeci: 4).

Biraz daha fazla olmalı. Bazen yetişmiyor. (Görüşmeci: 25).

3. modülün süresinin yeterli olmadığını düşünüyorum. (Görüşmeci: 28).

Konu, kazanımlara ve öğrenci seviyelerine göre farklılık gösteriyor. (Görüşmeci: 20).

Bazı süreler çok iyi, bazıları çok yetersiz (Görüşmeci:40)

Ayrıca iyi bir planlamayla işlerin düzeleceği ifade edilmiştir; “Bence bazı kazanımlar için yeterli bazıları için fazla bazıları için az zaman. Bu normal eğitimde ki kazanımlarda da olan bir durum. Dengelemek lazım iyi planlamak gerekiyor.” (Görüşmeci: 22).

İlkokul Yetiştirme Programındaki kazanımlara ayrılan sürelerle ilişkin “yeterli değil” şeklinde görüş belirten 1, 7, 9, 10, 16, 17, 23, 29, 31, 32, 35, 39, 41 kodlu öğretmenler (katılımcılar) şunları söylemişlerdir.

Hayır (Görüşmeci: 1).

Az, yeterli değil (Görüşmeci: 7).

Değil. Süreler artırılabilir. (Görüşmeci: 9).

Bazı konular arttırılmalı (Görüşmeci: 10).

Kazanımların türüne göre farklılık gösterebiliyor. Bazı kazanımlar için yetersiz. (Görüşmeci: 16).

Çocuklar konsantre bir şekilde gelirlerse yeterli olur. (Görüşmeci: 17).

Hayır. (Görüşmeci: 23).

Yeterli değil. Okul sonrası değil de, okul ile aynı süreçte yapılmalı. (Görüşmeci: 29).

Sürenin az olduğunu düşünüyorum. (Görüşmeci: 31).

Hayır, yeterli değil (Görüşmeci: 32).

Yeterli olmadığını düşünüyorum (Görüşmeci: 35).

Yeterli değil. Daha fazla olmalı (Görüşmeci: 41).

Kazanımların çok olmasından kaynaklanan zaman sorunu olduğu; “Kazanımların sayısı fazla. Zaman yetmiyor” (Görüşmeci: 39) şeklinde ifade edilmiştir. İyi bir planlama ile bu sorunun aşılabileceği yukarıda da ifade edilmiştir (Görüşmeci 22).

4.2.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi “İlkokul Yetiştirme Programı kapsamında ödenen ücretler hakkında düşünceleriniz nelerdir?” biçiminde belirlenmiştir. Buna yanıt verebilmek amacıyla toplanan veriler çözümlenmiş ve görüşler “yeterli”, “DYK ile aynı olmalı” ve “yetersiz” olmak üzere sınıflanmıştır. Tablo 4.2.5.1’de görülmektedir.

Ödenen ücretlere ilişkin öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında, büyük kısmı (n=20) “DYK ile aynı olmalı” ve “Yetersiz” şeklinde görüş bildirmiştir. Az sayıda öğretmen ise (n=4) “yeterli” şeklinde görüş bildirmiştir.

Ödenen ücretlere ilişkin “yeterli” şeklinde görüş belirten 7, 31, 34, 43 kodlu öğretmenler şunları söylemişlerdir:

Yeterli. (Görüşmeci: 7).

Ücretlerin yeterli olduğunu düşünüyorum. (Görüşmeci: 31).

Yeterli (Görüşmeci: 34).

Yeterli buluyorum. (Görüşmeci: 43).

Tablo 4.6. İlkokul Yetiştirme Programı Kapsamında Ödenen Ücretlere İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri

<i>Kod</i>	<i>n</i>	<i>Görüşmeci Kodları</i>
Yeterli	4	7, 31, 34, 43
DYK (Destekleme ve Yetiştirme Kursları) ile aynı olmalı	20	1, 4, 6, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 20, 23, 24, 26, 28, 29, 32, 36, 37, 41, 42
Yetersiz	20	2, 3, 5, 8, 10, 14, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 27, 30, 33, 35, 38, 39, 40, 44

İlkokul Yetiştirme Programını uygulamasında ödenen ücretlere ilişkin görüşleri “DYK ile aynı olmalı” olarak görüş belirtmişlerdir. Ortaokullar ve Liselerde uygulanan Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında görev alan öğretmenler ile aynı ücretin olması gerektiğini ileri süren görüşmecilerin görüşleri aşağıda yer almaktadır. Bu talep yapılan iş ile ücret dengesi anlamında doğru ve yerindedir. Çünkü çalışılan kurumların MEB’e bağlı olması ve yapılan işin nevinin de aynı olması, eşit işe eşit ücret bağlamında bu isteği meşru göstermektedir. DYK’larda ücret politikası % 100 artırımlı ödenmektedir. İYEP’te görev alan öğretmenlerin de aynı şekilde ücretten yararlandırılması çok tabii görülmelidir. Katılımcılardan 1, 4, 6, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 20, 23, 24, 26, 28, 29, 32, 36, 37, 41, 42 görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir.

Ortaokul öğretmenlerine denk hale getirilmeli (Görüşmeci: 1).

Orta öğretimdeki ücretler kadar olmalı. (Görüşmeci: 4).

Ücreti destekleme yetiştirme kursu gibi verilmeli uygulama olarak bir farkı yok çünkü (Görüşmeci: 6).

DYK ile aynı olmalı (Görüşmeci: 9).

Hizmet puanı ek olarak gelmeli. Ek ders ücretleri yüzde 100 artırımlı olarak ödenmelidir. (Görüşmeci: 11).

DYK ücretleri ile aynı olmalı. (Görüşmeci: 12).

Ücret yetersiz ortaokuldaki DYK gibi olmalı (Görüşmeci: 13).

Yetersiz. Sınıf öğretmenlerinin de branş öğretmenleri ile aynı hakka sahip olması gerekir. (Görüşmeci: 15).

Eşit işe eşit ücret kapsamında ortaokul DYK gibi olmalı. (Görüşmeci: 16).

DYK ile aynı olmalı aynı işi yapıyoruz (Görüşmeci: 20).

Kursun açılmasını teşvik için Destekleme kurslarındaki gibi ödeme yapılması gerekiyor. (Görüşmeci: 23).

Ücretler yetersiz. Egzersiz açsak daha faydalı olurum diye düşünüyor öğretmenler. Bu kurslara zaten hiç bir belgesi veya öğretme ihtiyacı duymayan öğretmenler ilgi gösteriyor. DYK ile eşit olması okul yönetiminin elini kolaylaştırdı. Başarısız öğretmenler daha çok ilgi duyuyor. Ek derslerde kesinlikle iyileşme olmazsa katılım ve başarı yakalanamaz. (Görüşmeci: 24).

Destekleme ve yetiştirme kursları gibi iki katı ücret olmalı. (Görüşmeci: 26).

DKY kurslarında olduğu gibi iki kat ücret ödenmelidir. (Görüşmeci: 28).

Daha fazla olabilirdi, yetiştirme kursları gibi. (Görüşmeci: 29).

Yetersizdir. % 100 arttırmalı. (Görüşmeci: 32).

İlköğretim ikinci kademedeki DYK kursları ile kıyaslandığında düşük. DYK'da Ek ders birim ücretinin iki katını veriliyor. Ayrıca onlarda kurs açılan süre boyunca her ay fazladan yarım hizmet puanı alıyorlar. İlkokulda açılan kursların da önemli olduğunu düşünüyorsak bu haksızlığı gidermeliyiz (Görüşmeci: 36).

Orta öğretim kurumlarındaki DYK kurs ücretleri gibi olmalı ve saat sayısı artırılmalı. (Görüşmeci: 37).

Ücretlerde ortaokul gibi artmalı. (Görüşmeci: 41).

Ortaokul kurslarına göre daha az ek ders alıyoruz bu durumda haksızlığa uğramış gibi hissediyoruz. (Görüşmeci: 42).

İlkokul Yetiştirme Programını uygulamasında ödenen ücretlere ilişkin görüşleri “Yetersiz” olarak görüş belirten 2, 3, 5, 8, 10, 14, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 27, 30, 33, 35, 38, 39, 40, 44 görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir.

Yukarıda DYK ile eşdeğer olmasından kaynaklanan DYK ile aynı olması isteğinin bir yansıması olarak “Eşit işe eşit ücrete uygun ücretlendirme yapılmaması, kazanımları alamayan öğrencilere aynı modülün ücreti karşılığı açılmaması İYEP’in ücretlendirme yanlışlarıdır. Ücreti çok az” (Görüşmeci: 2) şeklinde görüş bildirilmiştir.

Ücret cazip değil (Görüşmeci: 3).

Ücret biraz daha arttırılabilir. (Görüşmeci: 5).

Biraz daha desteklenebilir (Görüşmeci: 8).

Düşük (Görüşmeci: 10).

Ücretlerin iyileştirilmesi gerekir (Görüşmeci: 14).

Ücretler çok yetersiz. Bunun daha cezbedici hale getirilmesi gerekir. Puan da olmalı. (Görüşmeci: 17).

Ücretler yetersiz (Görüşmeci: 18).

Dengeli ve adil bir ödeme sistemi olmalı tüm eğitim alanında ama yok. Yetersiz yani (Görüşmeci: 19).

Yetersiz. (Görüşmeci: 21).

Bu işte ücret ikinci planda olduğunu düşünüyorum. Yetersiz ödeme (Görüşmeci: 22).

2 ya da 3 kati ek ders ücreti ödenmeli (Görüşmeci: 25).

Ücretler, ortaokul ve liselerde yapılan kurslarla karşılaştırıldığında yeterli değildir.” (Görüşmeci: 27).

Yetersiz buluyorum (Görüşmeci: 30).

Ücreti az. Arttırılmalı (Görüşmeci: 33).

Ücretleri arttırılmalı (Görüşmeci: 35).

Yetersiz (Görüşmeci: 38).

Az (Görüşmeci: 39).

Yeterli olmadığını düşünüyorum (Görüşmeci: 40).

Biraz daha artışlar fena olmaz (Görüşmeci: 44).

Yukarıda da görüldüğü gibi İYEP’in uygulayıcısı öğretmenlere ödenen ücret öğretmenler tarafından yetersiz görülmüştür. Bu durum öğretmen motivasyonu ve iş doyumunu olumsuz etkilemektedir. Programın uygulandığı okullarda okul yöneticileri üzerinde işyükü ve formalite yoğunluğu oluşturan İYEP kapsamında herhangi bir ilave ücretin olmaması da bu okullarda İYEP’in açılmasında herhangi bir teşvik unsuru barındırmamaktadır. Ücretlendirme politikaları böyle devam ederse bu programda görev almak isteyen öğretmen bulunamayacağı gibi okulunda açılmasını isteyecek okul yöneticisi de bulunması oldukça zor olacaktır.

4.2.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi “İlkokul Yetiştirme Programının uygulanmasında yaşadığınız sorunlar nelerdir?” biçiminde belirlenmiştir. Buna yanıt verebilmek amacıyla toplanan veriler çözümlenmiş ve öğretmenlerin görüşleri “Ücret dengesizliği”, “Öğretmen, kaynak ve materyal, süre eksikliği”, “İlgisizlik, devamsızlık” ve “Sorun yok” olmak üzere sınıflanmıştır. Tablo 4.2.6.1’de görülmektedir.

Tablo 4.7. İlkokul Yetiştirme Programının Uygulanmasında Öğretmenlerin Yaşadığı Sorunlara İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri

<i>Kod</i>	<i>n</i>	<i>Görüşmeci Kodları</i>
Ücret dengesizliği	2	23, 25
Öğretmen, kaynak ve materyal, süre eksikliği	22	2, 3, 5, 9, 14, 15, 18, 21, 24, 26, 27, 31, 32, 33, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44
İlgisizlik, devamsızlık	13	4, 6, 10, 12, 13, 16, 17, 19, 20, 22, 30, 34, 43
Sorun yok	7	1, 7, 8, 11, 28, 29, 36

İlkokul Yetiştirme Programının uygulanmasında öğretmenlerin yaşadığı sorunlara ilişkin görüşlerine bakıldığında en fazla katılımın “Öğretmen, kaynak ve materyal, süre eksikliği” olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla “İlgisizlik, devamsızlık”, “Sorun yok” ve “Ücret dengesizliği” temaları izlemektedir.

“Ücret dengesizliği” şeklinde görüş belirten 23, 25 görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir:

Ücret adaletsizliği (Görüşmeci: 23).

Ücret ve ek ders yetersizliği (Görüşmeci: 25).

“Öğretmen, kaynak ve materyal, süre eksikliği” şeklinde görüş belirten 2, 3, 5, 9, 14, 15, 18, 21, 24, 26, 27, 31, 32, 33, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44 kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir.

Öğretmen eksikliği yukarıda özellikle ücret yetersizliğinde değinildiği gibi öğretmenler için cazip görülmediğinden kaynaklı olarak kendini göstermektedir. Öğretmen eksikliğiyle ilgili olarak şöyle denilmektedir:

Programı verecek öğretmen bulma ve programın aşırı basitleştirilmiş olması (Görüşmeci: 3).

Öğretmen bulmak zor (Görüşmeci: 5).

Öğretmen görevlendirme (Görüşmeci: 18).

Kaynak ve materyal eksikliği de programın uygulanmasında sorunlara yol açabilmektedir. Bu konuda öğretmenlerin görüşleri;

Kaynak yok ve dersten sonra olduğunda öğrenciye ağır geliyor. (Görüşmeci: 2).

Kaynak ve zaman (Görüşmeci: 9).

Etkinlikler çeşitlendirilmeli. (Görüşmeci: 14).

Yeterli materyalin olmadığını düşünüyorum. (Görüşmeci: 15).

Kaynak yetersizliği. (Görüşmeci: 21).

Yeterli kaynağın olmaması. (Görüşmeci: 26).

Kaynak yetersizliği (Görüşmeci: 27).

Kaynak sorunu yaşıyoruz. Birde İYEP'e katılan öğrencilerin oynayabileceği oyun önerilerine ihtiyacımız var. (Görüşmeci: 31).

Öğretmenlere yeterli zaman ve yer temini edilmelidir. (Görüşmeci: 32).

Alt yapı (Görüşmeci: 33).

İYEP için hazırlanan Türkçe kitabının seviyesi çok düşük. (Görüşmeci: 37).

İYEP ders kitapları yetersiz (Görüşmeci: 38).

Materyal yok, öğretmen bulunmuyor (Görüşmeci: 42).

Gerekli materyal eksikliği (Görüşmeci: 44).

Süre ve zaman planlamasının da uygulamada sorun teşkil ettiği görüşmecilerin ifadelerinde öne çıkmaktadır:

Ders saati planlaması. Öğretmen planlaması. (Görüşmeci: 24).

Ders saatlerinden sonra olduğundan ilkökul seviyesindeki öğrenciler için çok yorucu oluyor. Okul saatler içinde serbest zamanlarda yapılabilirmeli (Görüşmeci: 39).

Zaman ve Kaynak yetersizliği (Görüşmeci: 40).

Süre yetersiz (Görüşmeci: 41).

İlkokul Yetiştirme Programının uygulanmasında öğretmenlerin yaşadığı sorunlara ilişkin “İlgisizlik, devamsızlık” şeklinde görüş belirten 4, 6, 10, 12, 13, 16, 17, 19, 20, 22, 30, 34, 43 görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir.

Hafta sonu okulların açılmak istenmemesi. (Görüşmeci: 4).

Öğrenci ve veli ilgisiz (Görüşmeci: 6).

Öğrenci seviyeleri ve ilgisizlik (Görüşmeci: 10).

Birleştirilmiş sınıf mantığı ile olduğu için ilgisizlik çok fazla ve uygulamakta zorlanmalar oluyor (Görüşmeci:12)

Ailelerin çocuklarını toplum tarafından ilgisiz hissetmesi. (Görüşmeci:13)

Velilerin direnci. (Görüşmeci:16)

Ders çıkışı olduğu için çocuklar yorgun ve isteksiz oluyorlar. Genelde daha hareketli ve yaramaz öğrenciler bir araya geldikleri için derse ilgilerini çekmek çok zor oldu. (Görüşmeci:17)

Devamlılık zorlukları. (Görüşmeci: 19)

Veli ilgisizliği (Görüşmeci: 20)

Zaman sorunu yaşıyoruz. Öğrencilerin motivasyonları düşük oluyor, ailelerden gereken desteği alamadığımı düşünüyorum. (Görüşmeci:22)

Velilerin, ihtiyacı olan öğrencinin kursa katılmaması yönünde dilekçe vermesi. (Görüşmeci: 30).

İlkokul Yetiştirme Programının uygulanmasında öğretmenlerin yaşadığı sorunlara ilişkin “Sorun yok” şeklinde görüş belirten 1, 7, 8, 11, 28, 29, 36 görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir.

Genel olarak devam sorunu yaşanıyor. Başka sorun bence yok (Görüşmeci: 1).

Sorun yaşamadım (Görüşmeci: 7).

Şimdilik yok (Görüşmeci: 8).

Türkçe etkinlikleri zenginleştirilebilir. Ben Türkçede sorun yaşamadım. (Görüşmeci: 11).

Sorun yaşamadık (Görüşmeci: 28).

Sorun yok. Her şey yolunda (Görüşmeci: 29).

4.2.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın yedinci alt problemi “İlkokul Yetiştirme Programına ilişkin önerileriniz nelerdir?” biçiminde belirlenmiştir. Buna yanıt verebilmek amacıyla toplanan veriler çözümlenmiş ve “Süre, kaynak, materyal, öğretmen eksikliklerinin giderilmesi”,

“Ücretlerin ve özlük haklarının iyileştirilmesi” ve “Farklı etkinlik ve çalışmalarla zenginleştirilmesi” şeklinde sınıflandırılmıştır. Tablo 4.8’de görülmektedir.

Tablo 4.8. *İlkokul Yetiştirme Programı Uygulamasına İlişkin Öğretmenlerin Önerileri*

<i>Kod</i>	<i>n</i>	<i>Görüşmeci Kodları</i>
Süre, kaynak, materyal, öğretmen eksikliklerinin giderilmesi	9	1, 7, 17, 19, 20, 23, 34, 40, 44
Ücretlerin ve özlük haklarının iyileştirilmesi	15	2, 3, 4, 8, 13, 17, 18, 21, 22, 24, 25, 26, 30, 36,
Farklı etkinlik ve çalışmalarla zenginleştirilmesi	22	5, 6, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 22, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 35, 37, 38, 39, 41, 42, 43

İlkokul Yetiştirme Programına ilişkin öğretmenlerin önerilerine bakıldığında, en fazla katılım sağlanan temanın “Farklı etkinlik ve çalışmalarla zenginleştirilmesi” şeklindedir. Bunu “Ücretlerin ve özlük haklarının iyileştirilmesi” teması izlemekte ve en az öneri “Süre, kaynak, materyal, öğretmen eksikliklerinin giderilmesi” teması altında toplanmaktadır.

İlkokul Yetiştirme Programı uygulamasına ilişkin öğretmenlerin önerileri “Süre, kaynak, materyal, öğretmen eksikliklerinin giderilmesi” şeklinde görüş belirten 1, 7, 17, 19, 20, 23, 34, 44 görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir.

Sürenin uzatılmasıyla ilgili öğretmenlerin önerilerine bakıldığında kazanımlara ayrılan sürenin uzatılması istenmiştir. “*Sürenin uzatılarak kazanımlara ayrılan sürenin uzatılması*” (Görüşmeci: 1, 19, 20, 34, 44).

Bütün yıla yayılabilecek, kazanımlara ayrılan sürenin daha makul düzeyde olduğu ve ücret konusunda da iyileştirmelerin yapıldığı bir program olması gerekli. (Görüşmeci: 23).

Materyal desteği ve çeşitliliğiyle ilgili olarak ileri sürülen öneri aşağıda verilmiştir; *Eğlence oyun, bulmaca ve etkinlikler çok çeşitli ve bol olmalı.* (Görüşmeci: 7).

Kursların yapılması için uygun zamanın ise hafta sonları önerilmektedir; “*Kesinlikle hafta sonu yapılmalı. Sınıflarda öğrenci sayıları az olmalı ve birbirinden olumsuz etkilenen öğrenciler farklı sınıflara verilmeli.*” (Görüşmeci: 17).

Eksikliklerin giderilmesi, sürecin iyi bir şekilde yürütülmesi için ise aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

Uygulama kesintiye uğramamalı, geliştirilerek devam etmeli (Görüşmeci:19)

Uygulamadaki eksiklikler giderilmeli ve geliştirilmeli (Görüşmeci:20)

İYEP kursu verecek öğretmenlerin okul idaresince seçilmesi gerekli. İstekli olanlar değil de faydalı olabilecek öğretmenler idarece seçilmelidir. (Görüşmeci: 34).

Eksiklikler giderilmeli (Görüşmeci: 40).

Daha çok materyal ve fiziki koşulların iyileştirilmesi (Görüşmeci: 44).

İlkokul Yetiştirme Programı uygulamasına ilişkin öğretmenlerin önerileri “Ücretlerin ve özlük haklarının iyileştirilmesi” şeklinde görüş belirten 2, 3, 4, 8, 13, 17, 18, 21, 22, 24, 25, 26, 30, 36, görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir.

Bu bağlamda özellikle ücret konusunda yoğunlaştığı ve öneri olarak aşağıdaki görüşleri sürülmüştür.

Öğretmenlerin ücretlendirme olarak iyileştirmeler yapılmalı (Görüşmeci: 2).

Ücretler cazipleştirilmeli program biraz daha orta seviyeye yaklaştırılmalı (Görüşmeci: 3).

Ücretler artarsa katılım artar. (Görüşmeci: 4).

Zamana göre eğitim süresi arttırılabilir (Görüşmeci: 8).

Ücretin artırılması (Görüşmeci: 13).

Ücretleri artmalı (Görüşmeci: 17).

Ücret düzeltilmesi yapılmalı (Görüşmeci: 18).

Öğretmenlere ek kaynak sunulmalı. Ücretler daha fazla olmalı. (Görüşmeci: 21).

Ücretlerin iyileştirilmesi. Komisyonun yetkisinin artırılması. sınavlara öğrencilerin kendi öğretmenlerinin girmemesi. (Görüşmeci: 24).

Ücret artmalı kaynak fazla olmalı (Görüşmeci: 25).

Yeterli kaynak verilmeli. Ücretler iki katı olmalı. (Görüşmeci: 26).

Öğretmenlere verilen ücretler arttırılmalı, iki Katına çıkmalı (Görüşmeci: 30).

Öğretmen motivasyonunu artırıcı ekonomik (Ekders X2) ve özlük (hizmet puamı) hakları düzenlemesi yapılabilir. Öğrenci sayı sınırlandırması değiştirilebilir. Öğretmen ve öğrenci için ayrı kılavuz ve kaynak kitap oluşturulabilir. Bir de kurs açmak için hazırlanan evraklar yani evrak yükünü hafifletmek gerektiğini düşünüyorum. (Görüşmeci: 36).

İlkokul Yetiştirme Programı uygulamasına ilişkin öğretmenlerin önerileri “Farklı etkinlik ve çalışmalarla zenginleştirilmesi” şeklinde görüş belirten 5, 6, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 22, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 35, 37, 38, 39, 41, 42, 43 görüşme kodlu katılımcılar şunları söylemişlerdir.

Öğrencilerden aynı seviyede olanların aynı öğretilerde toplanması gerektiği ileri sürülmüştür. “Aynı seviyedeki öğrenciler bir öğretilerde toplanırsa daha iyi olur.” (Görüşmeci: 5).

Sadece alt düzey öğrencilere değil orta düzey öğrenciler için de uygulanması önerilmektedir; “Orta düzey öğrenciler için de bir takviye olması açısından onlara yönelik de olmalı.” (Görüşmeci: 6).

Mesleki gelişim anlamında mesleki çalışmalara devam edilmesi gerektiği ifade edilmektedir; “Mesleki çalışmalara da devam edilmeli.” (Görüşmeci: 99).

Programda teknolojinin de entegre olarak kullanılması ve “İnteraktif uygulamalara yer verilmesi” (Görüşmeci: 10) önerilmiştir.

Sadece 3. Sınıflara değil 2. Sınıf ve diğer sınıf seviyelerinde de uygulanması önerilmiştir. “3. Sınıfta değil de bence 2. Sınıf baz alınmalı. 3. Sınıf için akademik olarak geç kalınacağını düşünüyorum. Yani İYEP 2. Sınıf öğrencilerine uygulanmalıdır.” (Görüşmeci: 11)

Tüm sınıflarda uygulanmalı (Görüşmeci:12)

Programın daha fazla zenginleştirilmesi, içerik ve uygulamalarla desteklenmesi, yaygınlaştırılması, gerekli görülen düzenlemelerin yapılarak eksikliklerin giderilmesi önerilmektedir ki bu durum yeni oluşturulan bir program için önemli ve gereklidir. Bu konudaki öneriler aşağıdadır:

Program uygulama sürecinde daha fazla içerik sunulmalıdır. (Görüşmeci: 14).

Daha görsel çalışmalar olabilir. (Görüşmeci: 15).

Yayınlaştırılmalı. (Görüşmeci: 16).

İhtiyaç duyulan alana yönelik çalışmalar artırılabilir (Görüşmeci: 35).

Ders saati sayısı artırılmalı. (Görüşmeci: 37).

Çocukların etkinliklerle değişik eğitim materyalleri ile evde de desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum. (Görüşmeci: 38).

Serbest zamanlarda öğretmenin inisiyatifi doğrultusunda olabilmelidir. (Görüşmeci: 39).

Daha kapsamlı ve uzun süreli olabilir. (Görüşmeci: 41).

Uygulamaya devam edilmesi verimli olur. (Görüşmeci: 42).

Programın genişletilmesi, öğretmenler için kılavuz kitap hazırlanması yararlı olacaktır. (Görüşmeci: 43).

Programa alınacak öğrencilerin seçiminde getirilen öneri ise şöyledir;

Öğrenciler belirlenirken sadece ölçme aracı değil sınıf öğretmeni ve rehber öğretmenlerinde görüşleri dikkate alınmalı. Zaman ve kazanımlar iyi planlanmalı. Öğrenci grupları iyi ayarlanmalı. (Görüşmeci: 22).

İYEP ile ilgili yeni düzenlemelerle ilgili olarak ise birçok alanda yeni düzenlemeye ihtiyaç duyulduğu görülmekte ve şu öneriler ileri sürülmektedir;

Öğretmenlerin görüşleri alınarak tekrar düzenlenmeli. (Görüşmeci: 27).

Uygulama başarılı şekilde yürütülmüştür. Çeşitlendirilerek zenginleştirilmelidir. (Görüşmeci: 28).

Okul ile aynı zamanda, süresi daha fazla olursa daha etkili olabilir. (Görüşmeci: 29).

İYEP sınıflarının mevcudunun 8 değil, en fazla 5 olmalı. Zaman biraz daha uzatılabilir. Ayrıca 3. sınıftan değil 2. sınıftan başlaması gerektiğini düşünüyorum. (Görüşmeci: 31).

Öğretmenlere yeter sayıda ne az ne de fazla Öğrenci tanımlamamalı. Birebir olacak şekilde en fazla 2 Öğrenci eğitimi tanımlanmalıdır. (Görüşmeci: 32).

Velilere seminer verilmesi okula olumlu yönde katılımlarının sağlanması (Görüşmeci: 33).

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, İlkokullardaki Yetiştirme Programına (İYEP) ilişkin derlenen görüşler tartışılmış ve daha sonra da konuya ilişkin öneriler sunulmuştur.

5.1. Tartışma ve Sonuç

Denizli ilinin Merkezefendi ilçesindeki kamu ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin, İlkokul Yetiştirme Programına ilişkin görüşleri incelenmiş ve elde edilen veriler aşağıda sunulmaktadır.

Araştırma her sosyo-ekonomik düzeydeki mahallede yapılmış olmasına karşın yoğunluk “orta” düzeydedir.

İYEP’e ilişkin öğretmenlerin çoğunluğu “gerekli/yararlı” demektedir. Öğretmenler genellikle olumlu görüşe sahiptir. Gerekli, yararlı ve yeterli olduğunu düşünmektedirler. Kırnık, Susam ve Özbek tarafından (2019) yapılan çalışmaya göre İYEP, Türkçe ve Matematik ders kazanımlarına olumlu etki sağlamaktadır. Anılan çalışmanın bulguları ile bu çalışmanın bulguları büyük ölçüde benzerlik göstermektedir.

Öğretmenlerin çoğunluğu “İYEP öğrenci ve/veya velilerin motivasyonunu arttırdı” şeklinde görüşe sahiptir. Bunu, “olumlu etkilemedi” ve “herkes için iyi” şeklindeki görüşler izlemiştir. Oysa Kırnık, Susam ve Özbek (2019) tarafından yapılan çalışmaya göre, öğrencilerin derse katılım düzeyleri yetersizdir. Diğer bir deyişle anılan çalışmanın bulguları ile bu çalışmanın bulguları farklıdır.

İYEP’in öğrencilerin başarıları üzerindeki etkisine yönelik öğretmenlerin tamamına yakını “başarıyı arttırdı” şeklinde görüşe sahiptir. Çok az kesimi “etkisi olmadı” şeklindedir. Bu bağlamda İYEP’in kuruluş amacına ulaşmakta olduğu söylenebilir.

İYEP’teki kazanımlara ayrılan sürelerle ilişkin öğretmenlerin çoğunluğu “yeterli” şeklinde görüşe sahiptir. Bunu “yeterli değil” şeklindeki görüşler izlemektedir ve en az olan görüş “konu ve koşullara göre değişiyor” şeklindeki görüştür. Diğer bir deyişle genel itibarıyla zaman yetmekte, ancak bazı konu ve kazanımlarda yetmemektedir.

Kırnık, Susam ve Özbek (2019) tarafından yapılan çalışmaya göre, eğitim yerinin ve ortamının “sınıf” olması uygundur.

İYEP’te ödenen ücretlere ilişkin, öğretmenlerin tamamına yakını “Yetersiz, DYK (destekleme ve yetiştirme kursları) ile aynı olmalı” şeklinde görüşe sahiptir. Çok az sayıda öğretmen “yeterli” şeklinde görüşe sahiptir. Diğer bir deyişle öğretmenler, İYEP’te ödenen ücreti yetersiz bulmaktadır ve İYEP’in DYK’ye benzer nitelikte bir program olduğunu ve bu nedenle DYK ile aynı miktarda ücret ödenmesini istemektedirler.

Öğretmenlerin İYEP’te yaşanan sorunlara ilişkin görüşlerine bakıldığında, “öğretmen, kaynak ve materyal, süre eksikliği” en çok yaşanan sorundur. Bunu sırasıyla “ilgisizlik, devamsızlık” ve “ücret dengesizliği” temaları izlemektedir. Oysa Kırnık, Susam ve Özbek tarafından yapılan (2019) çalışmaya göre İYEP’te ders süresi yeterlidir. Anılan çalışmanın bulguları ile bu çalışmanın bulguları farklıdır.

İYEP’e ilişkin öğretmenlerin önerileri, en çoktan en aza doğru, “Farklı etkinlik ve çalışmalarla zenginleştirilmeli”, “Ücretler ve özlük hakları iyileştirilmeli” ve “Süre, kaynak, materyal, öğretmen eksiklikleri giderilmeli” şeklinde sıralanmaktadır. Yıldız ve Kılıç tarafından yapılan (2019) çalışmaya göre İYEP’te ders veren öğretmenlerin özlük hakları eksiksiz verilmelidir. Anılan çalışmanın bulguları ile bu çalışmanın bulguları büyük ölçüde benzerlik göstermektedir. Yıldız ve Kılıç tarafından yapılan (2019) çalışmaya göre, kaynak kitaplar her bir modül için ayrı düzenlenmeli ve daha iyi bir şekilde düzenlenmelidir. Ayrıca farklı sınıf düzeylerindeki ve modüldeki öğrenciler, farklı sınıflarda olmalıdır. Görüldüğü gibi anılan çalışmanın bulguları ile bu çalışmanın bulguları büyük ölçüde benzerlik göstermektedir.

Yıldız ve Kılıç tarafından (2019) yapılan çalışmaya göre;

- Planlama, zamanında ve iyi yapılmalıdır.
- Kursun açılacağı okullardaki yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler ile veliler yeterince bilgilendirilmelidir.
- Dersler hafta sonu yapılmalı ve uzun bir sürece yayılmalıdır.
- Dersler sürecinde rehberlik servisleri daha etkin hale getirilmeli ve psiko-sosyal desteğe önem verilmelidir.

Diğer bir deyişle anılan çalışmanın bulguları ile bu çalışmanın bulguları büyük ölçüde benzerlik göstermektedir.

Anılan çalışmaların sonuçları ile bu çalışmanın sonuçlarının büyük ölçüde benzerlik göstermesi, hem toplanan verilerin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermekte, hem de sorunun yerel değil Türkiye genelinde ortak olarak algılanan sorun olduğunu göstermektedir.

5.2. Öneriler

Bu araştırmada ulaşılan sonuçlar paralelinde geliştirilen öneriler aşağıda görölmektedir.

– İYEP'in iki önemli unsuru olan öğrenci ve öğretmenin bu konuda motivasyonunu arttırmak için çalışmalar ve düzenlemeler yapılabilir.

– İYEP'e katılan öğrenciler, başarı düzeylerine göre gruplar şeklinde düzenlenmelidir.

– İYEP'te görev yapan öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin görüşlerine başvurulmalıdır.

KAYNAKÇA

- 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi (http://2023vizyonu.meb.gov.tr/doc/2023_EGITIM_VIZYONU.pdf adresinden 24.11.2019 tarihinde erişilmiştir).
- Aytaç, K. (1984). *Eğitim politikası üzerine konuşmalar*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayını.
- Davis, D. & Sorrell, J. (1995). *Mastery learning in public schools: Educational psychology interactive*. Valdosta, GA: Valdosta State University. Retrieved from <http://teach.valdosta.edu/whuitt/files/mastlear.html>
- Ekiz, D. (2003) *Eğitimde araştırma yöntem ve metotlarına giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ertürk, A. (2019). 2023 Eğitim vizyonu: Sorunlara çare mi? *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (PAU Journal of Education [2019] doi: 10.9779/pauefd.537273*
- Ertürk, S. (1997). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan A. Ş.
- Göksu, İ. ve Gülcü, A. (2016). Ortaokul ve liselerde uygulanan destekleme kurslarıyla ilgili öğretmen görüşleri, *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(1)*.
- İdin, Ş. ve Tozlu, İ. (2012). Milli eğitim müdürlüğü tarafından ücretsiz olarak düzenlenen seviye belirleme sınavı kurslarının 7. sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji ders başarısına etkisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 1(2)*, 82-91
- İYEP (30 Soruda İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) (2018). <http://tegm.meb.gov.tr> adresinden 01.12.2019 tarihinde erişilmiştir.
- Kartal, S. (2008). Eğitim çalışanlarının örgütsel sosyalleşmelerinde ilköğretim okulu yöneticilerinin katkıları ve iki örnek olay. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(15)*, 75-88.
- Kırnık, D., Susam, E., Özbek, R. (2019). İYEP (İlkokullarda Yetiştirme Programı) uygulamalarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Millî Eğitim Dergisi, 48(1)*, 387-415.
- Nartgün, Ş. S. ve Dilekçi, Ü. (2016). Eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 22(4)*, 537-564.
- Strauss, A. & Corbin, J. (1990). *Basics of qualitative research: grounded theory procedures and techniques*. New Delhi: SAGE Publications.
- Tuzcu, G. (2006). *Avrupa birliği'ne giriş süreci ve eğitimde vizyon 2023*. Türk Eğitim Derneği (TED) Yayını, Ankara.

- Tuzcu, G. (2020), *Eğitim planlaması* (Yayınlanmamış Araştırma). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Uğurlu, F. ve Aylar, F. (2017). Destekleme ve yetiştirme kurslarına yönelik ğretmen öz algı leğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik alışması. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi (GEBD)*, 3(1), 28-43.
- Uyan, S. (2018). 2023 Eğitim vizyonu. *Türkiye gazetesi* 30.10.2018 <https://www.turkiyegazetesi.com.tr/yazarlar/salih-uyan/604886.aspx>
- nsal, S. ve Korkmaz, F. (2016). Destekleme ve yetiştirme kurslarının işlevlerine ilişkin ğretmen görüşlerinin incelenmesi. *KS Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2).
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, V. A. ve Kılıç, D. (2019). İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) kurs sürecinin ğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi *EJERCongress 2019 Bildiri zetleri Kitabı*, 2525-2527.

EKLER**EK 1. İlkokullarda Yetiştirme Programına (İYEP) İlişkin Öğretmen Görüşme Formu**

A) Okulunuzun bulunduğu yerin sosyo-ekonomik düzeyi:

B) Cinsiyetiniz:

C) Yaşınız:

Soru 1. İlkokul Yetiştirme Programını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Soru 2. İlkokul Yetiştirme Programını öğrenci, öğretmen, yöneticiler ve velilerin motivasyonunda nasıl bir etki yarattı?

Soru 3. İlkokul Yetiştirme Programının öğrencilerin başarıları üzerinde etkisi nasıl oldu?

Soru 4. İlkokul Yetiştirme Programındaki kazanımlara ayrılan süreler yeterli mi?

Soru 5. İlkokul Yetiştirme Programını uygulamasında ödenen ücretler hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Soru 6. İlkokul Yetiştirme Programının uygulanmasında yaşadığınız sorunlar nelerdir?

Soru 7. İlkokul Yetiştirme Programı uygulamasına ilişkin önerileriniz nelerdir?"

Ek 2. Araştırma İzni

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 16605029/44-E.3947092

24/02/2020

Konu : Anket Uygulama İzni

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğü'nün 06/02/2020 tarih ve 2560 sayılı yazıları

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans öğrencisi Hasan DEMİREL, danışmanı Dr. Gökhan TUZCU sorumluluğunda "İlkokullarda Yetiştirme Programına Yönelik Öğretmen Görüşleri" başlıklı proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket ölçek formlarını ilgi yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı Denizli ili Merkezefendi ilçesinde yer alan ilkokullarda görev yapan öğretmenlere uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının "Araştırma Uygulama izinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde 2019/2020 eğitim-öğretim yılı içerisinde uygulamaları, **sonuç raporunu çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi** Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Mahmut OĞUZ
Milli Eğitim Müdürü

OLUR
24/02/2020
Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.e
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüzce Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.
Gereğini rica ederim.

Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

M.Akif Ersoy Mah. 29 Ekim Bulv. No:174/1 Merkezefendi DENİZLİ- Bilgi İçin:H. ERKOÇ- V.H.K.İ-Sefa GELMİŞ-Şef
Elektronik Ağ :<http://denizli.meb.gov.tr> Telefon : (0 258) 2342095
E-posta: ab20@meb.gov.tr - Strateji Şubesi Belgegeçer : (0 258) 2342099

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	Hasan
Soyadı	DEMİREL
Doğum Yeri ve Tarihi	Acıpayam – 31/10/1983
Uyruğu	Türkiye Cumhuriyeti
İletişim Adresi ve Telefonu	Adalet Mah. 10103 Sk No:3. Merkezefendi - DENİZLİ 0505 815 03 73
Eğitim	
İlkokul	Balkıca İlkokulu
Ortaokul	Tavas Zeybekler Ortaokulu
Lise	Tavas Zeybekler Anadolu Lisesi
Yükseköğretim (Lisans)	Pamukkale Ün. Eğitim Fak. Sınıf Öğretmenliği.
Yabancı Dil	
Yabancı Dil Adı – SINAV ADI – Sınavın Yapıldığı ay ve yıl	İngilizce
Varsa Mesleki Deneyim	
Yıllar	Mesleki Deneyim
2005- 2010	Sivas Kangal Alacahan İlköğretim Okulu Öğretmen
2010- 2011	Denizli Acıpayam Kuyucak İlkokulu Müdür Yardımcısı
2011-2013	Denizli Serinhisar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi
2013-2016	Denizli Serinhisar Yatağan Cumhuriyet İlkokulu Müdür Yetkili Öğretmen
2016-Halen Görevde	Şehit Burak Erten İlkokulu Müdür Yardımcısı